

Upravištvu Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Grajski trg 7
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180. Wlen št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za tuzemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica števil. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Naše Prekmurje

Danes bo v Murski Soboti otvorjen »prekmurški teden«, v čigar okvir spada niz kulturnih, gospodarskih in sportskih prireditev. Posvečen je proslavi dvajsetletnice, odkar je ta del slovenske Panonije pripojen k naši državi. To je brez dvoma dovolj tehten razlog, da čim slovesneje obhajamo in proslavimo obletnico dni, ki so po dolgih tisočletih ločitve združili prekmursko deželico z ostalo slovensko zemljo. Tisočletna razdvojenost, ki je povzročila, da se je ta del slovenstva razvijal v drugačnih prilikah, da so na njegov razvoj vplivali čisto drugi činitelji, se gotovo ne da premostiti na mah in nje posledice ni bilo mogoče izbrisati kar čez noč. Od naše popolnoma različne uprave je v našem Prekmurcu ustvarila v marsikaterem pogledu drugačno miselnost, kakor jo ima večina slovenskega ljudstva, in svojsko kulturno obeležje, v katerem je stoletja živel ta skrajni severovzhodni drobec slovenstva, je še povečalo razliko med njim in osrednjim delom našega ljudstva.

Ostro začrtana meja med avstrijskimi deželami in ozemljem svetohrišćanske krone, ki so jo zlasti z ene strani ljubosumno čuvali, je zadnjih petdeset, šestdeset let temeljito odrezala Prekmurje od ostalega slovenskega sveta. Vendar pa slovensko prebivalstvo onkraj meja Ogrske nikoli ni izgubilo zavesti svoje pripadnosti k slovenstvu in, dasi razmeroma maloštevilno, je vendar iz sebe zajemalo toliko notranje moči, da se je ohranilo in tudi pod silovito tujo nadvlado očuvalo svoj pradedovski jezik ter živo slovensko zavest.

To je ona dragocena osnova, na kateri je bila v ljudski duši to in onkraj Mure zgrajena zahteva po zopetni združitvi. To je tudi oni dragoceni temelj, na katerem se je brez posebnih težkoč posrečil povratek prekmurskega ljudstva v slovensko narodno zajednico. Res da so temu procesu nasprotovali in ga ovirali razni nevesni pojavi, ki so plod tisočletne razdvojenosti, da so v Prekmurju vzbujali odpor razni nespretni upravni in politični prijemci, ki so dajali življenjskih sokov prejšnji miselnosti, toda kljub vsemu temu se je Prekmurec z vso svojo žilavostjo uveljavil kot Slovenec in Jugosloven. Z veseljem in polnim priznanjem lahko ugotovimo, da pridobitev Prekmurja za nas ni bila obremenitev, marveč važna obogatitev v marsikakem pogledu. Predvsem opažamo to na slovstvenem področju, kjer so prekmurški sinovi obogatili naše lepo slovstvo s celovrsto dobrih del, ki jih odlikuje prav izvirna nota svojskosti in svežine. Ta razveseljivi pojav nam je trdno jamstvo, da bo bistro prekmursko ljudstvo tudi v bodoče prispevalo svoj delež k razvoju in razmahu naše kulture.

Vzporedno z osrednjim delom našega ljudstva, toda skoro popolnoma samostojno je slovenski Prekmurec hodil skoro enako pot razvoja od reformacije preko protireformacije do najnovejših časov, ko je onstran Mure tuji pritisk rastel v enaki meri, kakor je pri nas popuščal. Veliko življensko silo je pokazal prekmurški drobci, ko je z večjim uspehom odedeval silovitemu zatiranju, nego so to mogle jačje narodne manjšine na nekdanjih ogrskih tleh. Kakor že rečeno, je dvajset let premajhna doba, da bi se dale izbrisati vse razlike, ki obvladujejo miselnost ljudstva, vendar lahko s mirnim srcem ugotavljamo, da se je Prekmurec že stopil z ostalim slovenskim življenjem. Na plan stopa novo pokolenje, ki ni več obremenjeno z duševnostjo preteklosti, ki mu je madžarska »slava« tuj in prazen zvok in ki veže svojo usodo z usodo prebivalstva ostale države.

Ko to ugotavljamo se vedno zavedamo, da smo vrlim Prekmurcem še veliko dolžni. Treba je na vsak način, da posvečamo še vedno živo pažnjo ne samo kulturnemu, marveč tudi — in to predvsem — gospodarskemu in socialnemu razvoju Prekmurja. Izločeno je bilo iz gospodarskega sklopa živčene Ogrske in vsaka taka izločitve je hud udarec za prizadete. Treba je pridnim rokam, ki so sicer nahajale zasluzku in kruha v ozemlju preko današnje državne meje, še bolj preskrbeti delovnih priložnosti doma, da se prekmurški življenjski boljša z našimi sosednimi državami. Posebno skrb je treba posvečati mlademu naraščanju, da bo še globlje vzljudil svojo domovino ter postal nedostopen za agitatorske prišepetavanje z ene strani državnih meja. Takisto mora naša državna uprava računati s posebno prekmursko duševnostjo, da se izogne trenjem, ki so bila prva leta zelo občutna in so dobivala že obeležje nasprotstva med domačini in »prišleki«.

Na srečo so leta tega trenja že za nami in je življenska dinamika odbila ost že marsikateremu nasprotstvu, ki se je zdelo včasih skoro nepremostljivo. Z medsebojnim poznavanjem in dobro voljo se dajo slični pojavi zmanj-

REZULTATI POGAJANJ V MOSKVI DOSLEJ „ŠE NISO POPOLNOMA ZADOVOLJIVI“

Sovjetsko uradno poročilo o prvem razgovoru — štiri ruske zahteve, ki še niso docela razčiščene — Pariški dvomi o Stalinovi iskrenosti

London, 16. junija. z. Uradna ruska agencija Tas je objavila o večeršnjem skoro tri ure trajajočem razgovoru Molotova, Potemkina, Seedsa, Naggyara in Stranga zelo lakonični komunikacije, v katerem pravi o rezultatih tega prvega razgovora, da niso popolnoma zadovoljivi.

Ta formulacija uradnega komunikacija je dala povod za razne komentarje. »Times« poroča, da so prišla sedaj pogajanja z Rusijo v nov, kakor je upati, končni stadij. Glede glavnih točk nameravane sporazuma obstoja popolno soglasje. Razčistiti se morajo samo še naslednja vprašanja:

1. zaščita varnosti baltičskih držav,
2. zahteva Rusije, da nobena izmed treh pogodbenih držav ne sme skleniti separatnega premirja ali miru,
3. ruska zahteva, da se že pred uveljavljanjem sporazuma izvrše vse potrebne vojaške priprave, in
4. zahteva Rusije, da se spravi ta pakt v sklad s paktom Društva narodov.

Pariž, 16. junija. z. Francoski politični krogi smatrajo, da so opoblastila, ki jih ima Strang, tako široka, da mu omogočajo sklenitev vsaj provizoričnega sporazuma z Rusijo. Formula, ki sta jo glede baltičskih držav predlagali Anglija in Francija, je tako elastična, da je Moskva ne more odkloniti, če ji je sploh do sporazuma. V francoskem tisku se še bolj ko prej pojavlja domneva, da je okolica Stalina proti sporazumu. Na eni strani pripisujejo to vplivu Nemčije, na drugi strani pa vplivu boljševiških revolucionarnih šovinistov. »Petit Parisien« misli, da so dogodki v Ti-

encinu jasno pokazali, kako nujno potreben je sporazum med Anglijo, Francijo in Rusijo. List upa, da bodo to v enaki meri uvideli v Moskvi, kakor v Parizu in Londonu.

London, 16. junija. AA. (Reuter). V Londonu so dobili sinoči kasno zvečer prvo poročilo o večeršnjih razgovorih britanskega moskovskega poslanika Seedsa in Stranga s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Molotovem in komisarjem pomočnikom Potemkinom. V zunanjem uradu ne dajejo o poročilu nikakih informacij.

Konferenca pri Stalinu

Moskva, 16. junija. o. Sinoči je bila v Kremlju dolga konferenca Stalina, Molotova in Potemkina o razgovoru z angleškim delegatom Strangom ter francoskim in angleškim veleposlanikom. Istočasno je bil sklican tako zvani ožji svet sovjetske vlade. Kaj je bilo na posvetovanjih sklenjeno, ni znano. V diplomatskih krogih menijo, da pogajanja v nobenem primeru ne bodo končana prej kakor sredi prihodnjega tedna.

Tudi drugi sestanek

Še ni prinesel sporazuma
Moskva, 16. junija. w. Danes popoldne ob 15. je bil v Kremlju drugi sestanek Molotova in Potemkina z angleškim in francoskim veleposlanikom ter odposlancem angleške vlade Strangom. Razgovori so trajali nad eno uro. Kolikor se je moglo izvedeti končni sporazum še tudi danes ni

bil dosežen. Molotov je zahteval od Stranga še nekatera podrobnejša pojasnila glede angleško-francoske kompromisne formule. Zdi se, da še vedno ni razčiščeno vprašanje jamstva za baltičske države.

Po sestanku sta Strang in sir Seeds konferiral na britanskem poslaštstvu. Strang je izjavil zastopniku Reuterja, da se bodo razgovori nadaljevali po vsej priliki jutri.

Anglija v baltičkem vprašanju še ni popustila?

Važne informacije pariškega poluradnega „Tempsa“

Pariz, 15. junija. b. Polslužbeni organ francoskega zunanega ministrstva »Temps« objavlja uvodnik o misli angleškega državnega podtajnika sira Williama Stranga v Moskvi. List je mnenja, da bo Strang skušal doseči sporazum predvsem v vprašanju baltičskih jamstev. Pravne in dejanske težkoče, ki so se v tem pogledu pojavile, naj bi se odstranile z novo kompromisno formulo, ki jo je Strang prinesel v Moskvo v imenu angleške in francoske vlade.

Po informacijah lista naj bi se težkoče v tem vprašanju odstranile tako, da bi se Anglija, Francija in Rusija sporazumele, da si bodo nudile takojšnjo pomoč samo v primeru neposrednega napada na eno izmed njih ali v primeru napada na eno izmed izrecno navedenih držav, ki uživajo angleška in francoska jamstva; v vseh drugih primerih, to se pravi v primerih ogrožanja neodvisnosti neimenovanih držav, kar bi se nanašalo predvsem na baltičske države, pa naj bi se pogodbeni stranke sporazumele o takojšnjih skupnih posve-

tovanjih glede pomoči, ki naj bi jo tem neimenovanim državam, katerih neodvisnost ali nevtiralnost sta življenjskega pomena za Rusijo ali pa za splošno varnost, nudile vse tri velesile.

Iz teh informacij bi se torej dalo sklepati, da Angliji in Francozi še vedno razlikujejo dva primera medsebojne pomoči: prvi bi se nanašal samo na neposredno ogrožanje neodvisnosti treh pogodbenih strank, odnosno onih držav, ki uživajo angleška in francoska jamstva, drugi pa bi obsegal vse neimenovane države, katerih neodvisnost je za Rusijo ali za splošno varnost bitnega pomena. Samo v prvem primeru bi medsebojna pomoč avtomatično funkcionirala, v drugem primeru pa bi se pogodbeni države morale najprej posvetovati o ukrepih, ki naj bi jih v pomoč tem ogroženim državam podvzele. Ako je to točno, potem se zdi, da si bosta v vprašanju držav stališči Anglije in Francije na eni ter Rusije na drugi strani navzlic novim predlogom še vedno nasprotovale.

Položaj v Tiencinu resen

Angleška vlada bo posegla po represalijah, ako Japonska ne bo preklicala blokade Tiencina

London, 16. junija. br. Danes popoldne je zunanje ministrstvo objavilo daljšo izjavo, v kateri podaja stališče angleške vlade glede na blokado tiencinskih koncecij. Uvodoma ugotavlja v izjavi, da je položaj v Tiencinu zelo resen. Predvsem se je izkazalo, da spor ni nastal zgolj zaradi japonske zahteve po onih štirih kitajskih teroristih, ki so sedaj v angleških preiskovalnih zaporih v tiencinskih koncecijah. Izjave, ki so jih medtem podali odgovorni zastopniki japonskih oblasti v severni Kitajski, kažejo, da hočejo Japonci ob tej priliki naleteti še vse težje probleme.

Ze pred kratkim je angleška vlada v sporazumu z ameriško in francosko protestirala proti izjavam, ki jih je dal zastopnik japonske vlade 24. maja in v katerih je napovedal omejitve pravic tujih velesil v okupirani Kitajski. Kljub protestu so se sedaj te grožnje v nekem smislu še poostrele. Sedaj so japonske oblasti v severni Kitajski izjavile, da hočejo z blokado pripraviti Anglije in druge tuje s sodelovanju z Japonci za ustvaritev novega reda na Daljnem vzhodu. Glede na to ugotavlja angleška vlada, da je treba položaj, ki je nastal sprito tiencinskega incidenta, smatrati za zelo resen. Sprito grožnja z nasiljem bi bila angleška vlada lahko prisiljena, da spremeni svojo dosedanje politiko na Daljnem vzhodu, s katero so se doslej strinjale vse sile, ki imajo tam svoje interese. Če bodo Japonci vztrajali pri svojih novih zahtevah, ki sicer še niso konkretizirane, a jasno napovedane, bo angleška vlada takoj ukrenila vse potrebno za obrambo angleških interesov na Daljnem vzhodu. Angleška vlada bo znala svojo nalogo tudi v tem pogledu odločno in uspešno izpolniti.

V ponedeljek važna seja angleške vlade

London, 16. junija. AA. (Reuter). Prihodnji ponedeljek bo na Downingstreetu seja vlade, da prouče položaj v Tiencinu. Razpravljali bodo tudi o poročilih ministrstva raznih resorov, ki proučujejo to vprašanje, posebno o poročilih trgovskega ministrstva v zvezi z možnostjo akcije, ki naj se ukrene na gospodarskem polju, če se bodo sedanje razmere v Tiencinu nadaljevale.

S pristojnega mesta je izšlo naslednje poročilo o položaju na Daljnem vzhodu: Britanska vlada bo morala premisliti, kakšne nujne ukrepe ima izvršiti, da zavaruje britanske interese na Kitajskem, če bodo iz uradnih japonskih odgovorov glede Severne Kitajske izvirale nove zahteve, ki bi utegnile položaj do skrajnošči poostriiti. Položaj glede štirih aretiranih Kitajcev je nespremenjen, a britanski krogi si ne morejo kaj, da ne bi kar najresnejše razumeli naknadne zahteve Japoncev, ki ogrožajo pravice vseh držav, ki imajo

zajamčene pravice na Kitajskem. Še je upanje, da japonska oblastva ne bodo vztrajala pri svojem stališču in da ne bodo odklonila predlogov za omejitve incidentov.

Stališče japonske vlade

Tokio, 16. junija. AA. (Havas) Agencija Domej smatra, da bo japonska vlada podpirala krajevne oblasti pri izvajanju energičnih ukrepov, ki so bili izdani v Tiencinu, in to vse dotle, dokler bodo oblasti angleškega področja vztrajale pri svojem stališču. Japonska zastopa naslednje stališče: 1. Od začetka »kitajskega incidenta« je Japonska pokazala, da spoštuje pravice tretjih držav in se je trudila, da uredi vprašanja, ki so se pojavljala predvsem glede koncecij, v prijateljskem duhu. 2. Oblasti angleškega področja v Tiencinu morajo prevzeti vso odgovornost za položaj v Tiencinu, do katerega je prišlo zaradi nezadostne iskrenosti od strani oblasti angleške koncecije in ker niso izročili štirih kitajskih zločincev. Japonska ne bo razveljavila svojih ukrepov vse dotle, dokler oblasti v konceciji ne bodo dokazale iskrene želje, sodelovati z Japonsko pri vzpostavitvi novega reda na Kitajskem. 3. Japonska obžaluje, da zaradi blokade koncecije trpe nekoliko tudi tretje države, kot USA, Italija in Nemčija. Japonska se nada, da bodo vse države ohranile mirno stališče in razumele prave japonske namene glede Tiencina.

Glasovi iz Nemčije

Berlin, 16. junija. z. Razpoloženje Nemčije napram Angliji se je jasno pokazalo v pisanju nemškega tiska o napetosti med Anglijo in Japonsko v zvezi z dogodki v Tiencinu. Nemški tisk kaže nepokrite simpatije za Japonce in škodoželjno govori o težavah Anglije in Francije. Pri tem opozarja na to, da gre v stvari za koncecije evropskih velesil, od katerih pa je bila Nemčija z versajsko pogodbo izključena. Ves problem izkorišča nemški tisk kot dobrodošlo priliko, da raztolmači, v čem prav za prav obstoja nasprotje med Nemčijo in Anglijo. Dogodke v Tiencinu slika nemški tisk kot nazadovanje prejšnja Anglije in izraža mnenje, da utegne tiencinski konflikt dovesti do zastoja v pogajanjih z Rusijo.

Rim: Odgovor na pogajanja z Rusijo

»Popolo d'Italia« piše: V Londonu in Parizu trdijo, da je japonski korak posledica protiofenzive totalitarnih in protikomunističnih sil ter vpliva Berlina in Rima. Vprašujemo, zakaj ne, če se demokratske sile spuščajo v zvezo z Moskvo. Mussolini je včeraj izrekel pred starimi borci naslednje besede: Če bo prišlo do koalicije proti avtoritativnim režimom, bo naša vlada sprejela izzivanja in začela obrambo ter protinapade na vse zemeljske obli. »Popolo d'Italia« pristavlja, da je tudi Tiencin ena izmed točk na zemeljski obli.

»Corriere della Sera« ironično piše o porazu obkoljevalne politike in smatra, da naj bo to obenem resno svarilo vsem onim vladam, ki so se dale zavesti od Londona in Pariza. Zlasti Poljski priporoča, naj vse to dobro premisli in sprejme dobronamerne nasvete Italije. Iz vsega pisanja italijanskega tiska se vidi, da postopa Japonska v sporazumu z Berlinom in Rimom, da bi na ta način podprla Italijo in Nemčijo v Evropi.

Pred odhodom v Evropo poset v Novi Fundlandiji

Angleška kraljevska dvojica zaključila svoj večtedenski obisk v Ameriki

Quebec, 16. junija. br. Veliki parnik »Empress of Britain«, s katerim se angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta vračata v Anglijo, je že od sinoči na poti. Jutri zjutraj bo pristal v glavnem pristanišču Nove Fundlandije St. Johnu in bo brzkone že zvečer nadaljeval pot preko Atlantskega oceana v Anglijo. Tokrat je na Atlantiku zenakrat ugodno vreme in je pričakovati, da ladja med potjo ne bo več zadrževana od megle in ledenih gor.

Tik pred odhodom iz Kanade je ministrski predsednik Mackenzie King v imenu kanadske vlade izročil kraljici zelo dragoceno darila zanjo in za obe princesi, kralj Jurij pa je prejel od predsednika Roosevelta odgovor na svojo poslovilno brzo-

javko, v kateri izraža predsednik Zedinjenih držav obžalovanje, da je obisk angleških suverenov v Zedinjenih državah trajal tako malo časa.

Kanadski darovi

za kraljico in obe princesi
London, 16. junija. AA. Kraljica min. predsednik Mackenzie King je poklonil kraljici Elizabeti dve krasno izdelani koži srebrnih lisic z zlatimi zaponkami kot darilo kanadskega naroda, in prav tako plašč iz kože bele severne lisice za kraljico Mary in dragocene krznene mufla za princesinji.

Pripravljenost Anglije

Zanimiva oborožitvena razprava v angleški zgornji zbornici

London, 16. junija. AA. (Reuter) Predsednik opozicijske liberalne skupine lord Dawls je v zgornjem domu postavil vladi vprašanje, kakšni koraki so napravljivi za pospeševanje oboroževanja in preskrbo z municijo v zvezi z obrambo države in izpolnitvijo obveznosti Anglije napram drugim državam. Izrazil je začudenje, kako more vlada dovoljevati izvoz orožja v druge države ter izvoz ogromnih količin surovin, ne da bi pri tem trpel angleški obrambni interesi. Predlagal je, da naj sklene Anglija s Francijo, dominioni, Zedinjenimi državami in nekaterimi drugimi državami sporazum o omejitvi izvoza blaga, ki bi se lahko v primeru vojne uporabilo proti Angliji in njenim zaveznikom. Anglija bi morala zbrati čim večjo zalogo municije in drugega vojnega materiala ter za to potrebne surovine. Nato je govoril predstavnik opozicijskih laburistov lord Strabolgy o potrebi koordinacije dela angleškega generalnega štaba z generalnimi štabi zaveznikov in držav, ki jim je dala Anglija garancije. To velja tudi za Rusijo, s katero bi bilo dobro voditi vojaška pogajanja preje kakor politična, ker bi se na ta način politična pogajanja uspešneje razvijala.

Minister za koordinacijo državne obrambe lord Chatfield je odgovoril, da se pogajanja z generalštabi stalno vodijo in dopolnjujejo. Anglija je letalsko službo tako izpolnila, da njeno letalstvo lahko onemogoči sovražniku vsak poskus, ogroziti varnost civilnega prebivalstva. Obramba države razpolaga razen tega s protiletalskimi topovi, ki bodo branili vse važne strateške točke. Razen tega razpolaga Anglija z ogromnim številom reflektorjev. Balonske mreže so posebno nevarne za sovražna letala, ki letijo nizko. Vsa obramba je organsko medsebojno povezana. Enako pozornost posveča vlada graditvi novih tovarn za vojni material. V toku zadnjih mesecev je bilo zgrajenih 30 novih tovarn.

Sedaj se nahajajo v Angliji ugledni predstavniki drugih držav, ki smo jim dali gotove garancije in ki želijo, da jih zalozimo z vojnim materialom. Obe strani sta globoko prepričani, da bomo dosegli ugodne rezultate v skupnem interesu. Smo na najboljšem potu, da dopol-

nimo svojo nalogo v obrambi našega imperija in izpolnitvi obveznosti napram prijateljem, tako, da smo v mirnem času pripravljeni na vojno in to bolj kakor kdajkoli prej.

Že 650.000 jeklenih zatočišč v Angliji

London, 15. junija. AA. V parlamentu je bilo sinoči tretje čitanje zakonskega predloga o obrambi civilnega prebivalstva pred letalskimi napadi. Minister za obrambo pred letalskimi napadi, sir John Anderson je izjavil, da vlada želi oskrbeti do konca tekočega proračunskega leta 2 in pol milijona rodnih z jeklenimi zatočišči. Takih zatočišč je bilo doslej zgrajenih že 650.000. Dalje določa zakonski načrt nabavo 15 milijonov plinskih mask za odrasle in 1.250.000 plinskih mask za otroke.

Izvoz vojnega materiala iz Zedinjenih držav

Washington, 16. junija. br. Trgovinsko ministrstvo je danes objavilo podatke o izvozu orožja iz Zedinjenih držav v mesecu maju. Izvozniki so si morali oskrbeti posebno dovoljenja, kakor jih določa nevtiralnostni zakon. Po objavljenih podatkih so izvozili v Francijo za 9 in pol milijonov dolarjev letal, njihovih delov in raznega orožja. Na drugem mestu je bila Avstralija, na tretjem Holandska. Skupno je bilo izvoženih iz Zedinjenih držav za 17.9 milijona dolarjev letal, orožja in strehiva.

Egipt bo sklenil zvezo s Turčijo

Carigrad, 16. junija. AA. Egiptski znanji minister bo prispel v soboto v Carigrad, nakar se bo odpejal v spremstvu turškega zunanega ministra v Jalovalo na obisk k predsedniku republike, nato bo odpotoval v Ankaru, kjer to ostal 3 dni. Tu smatrajo, da je namen potovanja egiptskega ministra v Turčijo sklenitev sporazuma, ki bi bil podoben angleško-turškemu sporazumu.

Zdravici v Atenah

Manifestacija neomajnega prijateljstva in solidarnosti med Grčijo in Rumunijo

Atene, 16. jun. AA. Predsednik grške vlade Metaxas je v svoji zdravici na banketu na čast rumunskemu zunanjemu ministru Gafencu dejal:

G. minister in dragi prijatelj! V veliko zadovoljstvo mi je, da vam lahko izrečem dobrodošlico v imenu kr. vlade in grškega naroda ter pozdravim v vaši osebnosti predstavnika prijateljskega in zavezniškega rumunskega naroda. Danes ne gre za podpis kakšnega sporazuma med nami. Vaša prisotnost pomeni samo divno manifestacijo neomajnega prijateljstva in tesne solidarnosti, ki vežeja Rumunijo in Grčijo. Vaša prisotnost naglašata istočasno skupno željo, da po našem sestanku v Bukarešti ponovno stopimo v stik in izmenjamo napore v ožračju pristrčnosti, o vprašanih, ki zanimajo naša dva naroda in vso Balkansko zvezo. Upamo, da se bodo dogodki začeli v kratkem razvijati v smeri pomiritev in sporazuma. Pomenilo bi pomiritev sporazuma, ako državniiki, ki vodijo usodo sveta, samo trenutek ne bi imeli iste volje za ohranitev miru, ki jo imajo narodi. Smo istega mnenja, ki so ga pred kratkim izrazile najbolj pooblašene osebe, da namreč ni problema, ki se ne bi mogel urediti miroljubnim potom, to je brez vojne. Navdahnjeni s skupnim idealom, vezani s prijateljstvom, ki je postalo v toku časa vedno močnejše, združeni z istimi interesi in tradicijami, naši dve državi nista nikdar opustili dela, posvečenega miru.

V tesni zvezi z našima zaveznicama Turčijo in Jugoslavijo delamo že 6 let v okviru Balkanske zveze za sporazum z vsemi sosedmi in za ohranitev slege in varnosti v tem delu Evrope. Sledovi zadnje vojne se še vedno vidijo v naših državah. Edino dolga doba miru bi nam omogočila nadaljevati našo notranjo obnovu. Spoštujemo tujo dobroto ter zahtevamo isto za sebe. To je prvi razlog tesnega sodelovanja, ki obstoja med štirimi državami Balkanske zveze, ki so združene v isti neomajni volji ohraniti mir in dostojanstvo.

Naša skupna želja, da ohranimo in razvijamo pristrčne odnose ter garancije, ki so nam bile dane spontano v prijateljskem duhu in ki smo jih sprejeli z občutkom živega zadovoljstva in hvaležnosti, nam omogočajo gledati v bodočnost z največjim zaupanjem.

Gafencov odgovor

Rumunski zunanji minister Gafencu je odgovoril na zdravico:

Gospod predsednik! Vaš topli sprejem budi v nas močan občutek naših spominov in skupnih interesov, ki bratsko združujejo grški in rumunski narod. Naj mi

bo dovoljeno omeniti zadovoljstvo, ki smo ga čutili v mesecu februarju, ko ste se nahajali med nami, in ko smo razpravljali v ožračju zaupanja in prijateljstva o politiki in usodi Balkanske zveze. Po tem sestanku sem šel na potovanje po evropskih prestolnicah kot glasnik svoje države in Nj. Vel. kralja Karola. Ko sem iz daljave zapazil pod plavim nebom Atene ter svetli hrib in bele stebre hrama boginje razuma, sem se zavedal, da sem na koncu svojega potovanja. Ali ta hram svojo popolnost ne izraža misli edinstva Evrope, naslednice najsijajnejše civilizacije, ki je kdajkoli obstojala? Ali ne opominja s veličanstvenostjo svojih ruševin vse one, ki bi hoteli še enkrat uničiti skupno nasledstvo. Mi smo naš sporazum imenovali po imenu centralnega planinskega masiva, ki leži med našimi državami. Toda Balkansko pogorje ni nikdar imelo odločilnega vpliva niti na Jugoslavijo, ki se danes razširja vse tja do Alp, niti na Rumunijo, katere narod živi na obeh straneh Karpatov, niti na Turčijo, ki ima svoje planine v Mali Aziji, niti na Grčijo, katere bogovi so stanovali vedno na Olimpu. Ako bi morali naš sporazum imenovati po planini, ki je imela v zgodovini vpliv na vse, potem bi ga morali imenovati po tem hribu, pod čigar podnožjem se nahajamo in ki izvršeno ločnina v svoji skromnosti že čez 3000 let. Tu so delovali slavni učitelji in njihovi učenci so zvedeli, kaj je ljubezen do države, kaj vdanost napram idealu, svobodi in domovini; tu se je tudi moglo zvedeti, kaj naj bo resnični mir.

V okvirju našega sporazuma smo sklenili, da ostanemo zvesti. Naša zveza je bila sklenjena zato, da se ohrani naša neodvisnost, želimo delati v duhu sporazuma in pomirjenosti, toda pri tem bomo ostali hrabri in odločni, kar je v današnjih dneh potrebno. Razgovori v Ankari so naglasili pomen, ki ga pripisujemo Balkanski zvezi. Prepričan sem, g. predsednik, da bo vaša avtoriteta in vaša velika močrost mnogo pripomogla, da se da skupnemu delu obeležje miroljubnih namenov in dostojanstva, ki ga zaslužijo.

Včeraj so se razgovori nadaljevali

Razgovori Gafencu in ministrskega predsednika generala Metaxasa so se danes dopoldne nadaljevali. Sestala sta se v zunanjem ministrstvu. Popoldne se je Gafencu odpravil na dvor, kjer ga je kralj Jurij sprejel v avdijenci. Kralj je rumunskega državnika pridržal tudi na kosilu. Popoldne je bil v zunanjem ministrstvu nov stanelek obeh državnikov.

Slovaška in Nemčija

Zunanji minister Durčansky zavrača vesti, da bi imela Nemčija kake naklepe proti slovaški neodvisnosti

Bratislava, 16. junija. AA. (DNB): Zunanji minister Durčansky je v svojem govoru, ki ga je imel včeraj v slovaški poslanski zbornici, dejal, da je danes vsakdo na Slovaškem prepričan, da more slovaški narod obstojati, kot neodvisen narod. Vsak, kdor misli na kršitev neodvisnosti slovaške države, mora računati na to, da se bo znašel pred združenim narodom, ki raje umre, kakor da bi dovolil odvzeti si svobodo. To pa ne pomeni, da slovaški narod ni pripravljen sodelovati z ostalimi narodi.

Minister Durčansky je naglasil, da je bila Slovaška v bivši češkoslovaški republiki na čelu protiboljševiške fronte. Slovaški narod je na ta način izvršil civilizatorično poslanstvo v srednji Evropi.

Glede nemško-slovaške pogodbe je minister izjavil, da zlobni krogi sklepajo po tej pogodbi, da slovaška republika ni več svobodna država. Oni to trdijo, ker je Slovaška prevzela nase gotove obveznosti do Nemčije kot protiuslugo za jamstvo svoje politične neodvisnosti in nedotakljivosti. Na ta način hočejo nekateri poudariti težnje, ki bi ogrozile obstanek malih narodov. V resnici leti to na slovaško državo, ki ji s tem odrekajo zakonito pravico do obstoja. So še druge države, ki so prevzele pravno-politične obveznosti. V 20 letih je Češkoslovaška na svojem ozemlju trpela sovjetska vojaška zastopstva, a ji kljub temu niso odrekli neodvisnosti. Če bi Nemčija hotela, bi bila mogla priključiti si Slovaško bodisi v celoti ali pa le deloma. Če Nemčija tega ni storila, je s tem ponovno dokazala, da ne želi vladati nad malimi narodi, kakor to ostale države trdovratno trdijo, države, ki v obnovi Nemčije vidijo nevarnost zase. Nemčija je v prvi vrsti prevzela nase obveznost jamčiti meje in politično neodvisnost Slovaške. Slovaška to upošteva, ker se je v zadnjem času pokazalo, da morejo biti od vseh jamstev nemška jamstva za Slovaško največjega pomena. Nemčija je dala Slovaški koncesije ne samo politične narave, temveč tudi koncesije na gospodarskem področju, da bi Slo-

vaška mogla čimprej odstraniti težave, ki so se pokazale v začetku.

Poljska je pokazala — je nadaljeval minister Durčansky — pozitivno stališče do slovaške republike. Odnosaji Slovaške z Madžarsko so postali razmeroma boljši v zadnjem času. Vendar pa niso še takšni, kakršni bi morali biti med državama, ki sta v dobrem sosedstvu. Slovaška je simpatizirala z Italijo od vsega začetka fašistične revolucije. V Bratislavi se bodo te dni začela pogajanja med Slovaško in Italijo. Končne pogodbe bodo prišle namesto gospodarskih sporazumov, ki so bili sklenjeni z Nemčijo. Slovaška je z uspehom odstranila vse težave, ki so se pojavile v začetku njenega obstoja.

Incident s poljsko novinarko v Berlinu

Berlin, 16. junija. br. V Berlin je davi prispela z evropskega zapada poročevalka krakovskega lista »Ilustrowany Kurjer«. Čim je stopila iz letala, je bila aretirana. Poljsko poslanstvo je zaradi tega interveniralo v zunanjem ministrstvu in je doseglo, da je bila poročevalka v popoldanskem urah izpuščena. Nemške oblasti so ji dovolile, da sme ostati v Nemčiji do 24. junija. Dotlej bo morala opraviti vse svoje privatne posle, zaradi katerih je prispela v Berlin.

Prepovedana švicarska dnevnikarja v Italiji

Rim, 16. junija. z. Italijanska vlada je prepovedala nadaljnji uvoz in prodajo švicarskih dnevnikov »Neue Zürcher Zeitung« in »Berliner Bunde«.

Nemčija kupila rumunske žitne zaloge

Bukarešta, 16. junija. o. Zatrjujejo, da je Nemčija nakupila vse nemške zaloge rumunskega žita iz lanskega leta v teži 600.000 ton.

Katastrofa francoske podmornice?

London, 16. junija. AA. (Reuter). Iz Pariza poročajo: Po neki brzojavki iz Sagona se francoska podmornica »Phenix« s posadko 60 mož ni pojavila na površini, čeprav je minilo že 30 ur, odkar se je spustila pod morsko gladino.

Hessenska rodbina izumrla

Berlin, 16. junija. AA. Havas: Tu je umrla triletna princesinja Johanna Hessenska. Z njeno smrtjo je izumrla rodbina Hessenska. Ostali člani rodbine so se pred dvema letoma smrtno ponesrečili pri vožnji z avtomobilom. Najstarejši brat princesinje Johanne, veliki knez Hessen-ski, je istotako umrl po nesrečnem naključju. Njegova sestra, ki je bila zadnja ruska cesarica, je bila umorjena med rusko revolucijo.

Beležke

Bolničarski tečaj beograjskih študentk

Poročali smo že o uspehih prostovoljskega akademskega bataljona beograjske univerze, ki se je pod nadzorstvom oficirjev v posebnem tečaju pripravljala za aktivno obrambo domovine v primeru potrebe. Svojim moškim tovarišem so se pridružile tudi slušateljice beograjske univerze, ki so obiskovale v velikem številu tri mesece poseben tečaj za bolničarke. Tečaj je organizirala centrala Rdečega križa ter je bil te dni zaključen z izpitom tečajnic. Zaključni tečaj so prisostvovali naši sanitetski generali, ki so bili z uspehom nadvse zadovoljni. V njihovem imenu se je zahvalil akademščarkam sanitetski general Dimitrijević, ki je podčrtal rodoljubno požrtvovalnost beograjskih študentk ter izjavil, da bodo prihodnje leto s sličnimi tečaji pričeli tudi na drugih univerzah. Tečajnice, ki so letos položile izpit za bolničarke, bodo obiskovale prihodnje šolsko leto tudi tečaj za šofiranje avtomobilov.

O svobodi delavskega udejstvovanja

V proslavo 45letnice krščanskega socialnega gibanja med slovaškimi delavstvom je bil v nedeljo slavnostni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze. Glavni govornik je bil predsednik JSZ Srečko Žumer, ki je posvetil del svojega govora tudi vprašanju svobodnega udejstvovanja delavskih strokovnih organizacij. Izjavil je, kakor posnemamo po »Delavski pravici«:

»Če je delavska ustanova res namenjena delavstvu, potem mora biti tako na zunanji, kakor na notranji res last delavstva. V vsakem primeru in v vsakem času naj odločajo svobodne in tajne volitve o usodi delavskih zavodov. Samo tako bo imelo delavstvo zavest, da so zavodi resnično njegovi, in bo tudi zavestno nosilo odgovornost za njihovo poslovanje. Če bo delavstvo izbralo v te zavode enkrat slabo zastopstvo, si ne moremo misliti, da bi ga drugič ponovno. Zato leži uspeh vsakega delavskega zavoda v popolni demokratični njegove uprave in v živem stiku z delavstvom. Vsaka prisiljena uprava ni v škodo kakim slučajnim nosilecem delavskih gibanj, temveč ustanovi sami, ki po takem postopanju ni več življenjski organ, temveč ohromel stroj. Zato zahtevamo mi v delavskih ustanovah normalni položaj, slo. neč na zakonitih določilih.«

Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki se izrekla za svobodo delavskih strokovnih organizacij in to takole utemeljuje:

»Krščanstvo zahteva svobodno osebnost in svobodno udejstvovanje človeške osebnosti tudi takrat, ko se združuje v organizacijah. Svoboda delavskih organizacij so potrdili papeži s svojimi socialnimi okrožnicami. Utemeljena pa je tudi v naravi same. Delavstvo se more udeležiti dejstva vati le v popolni svobodi.«

„Ovire za sporazum“

Sarajevski tednik »Pravda«, glasilo prometnega ministra dr. Spaha, objavlja uvodnik »Ovire za sporazum«. Uvodnik razlaga, zakaj se nekateri politiki bore proti sporazumu, in med drugim pravi:

»Med temi politiki so ljudje, ki so prišli do vlade in oblasti z izrecno nalogo in poslanstvom, da izvedejo sporazum s Hrvati. Ker te svoje naloge niso izvršili, so morali po preteku gotove dobe zapustiti oblast in se umakniti drugim, ki dajejo več garancij, da bodo dosegli tako potrebni in zaželjeni sporazum. Povsem nelogično bi bilo torej, če bi se danes vrnil na oblast tisti ljudje, ki so morali oditi z nje zaradi tega, ker niso bili v stanju izvesti sporazum ali so predstavljali celo oviro zanj.«

Po mesecih razkrit politični umor v Zagrebu

V Zagrebu je bil pred mesecem na skrivnostni način umorjen mestni namestnik Josip Presečki. Preiskava ni mogla umora pojasniti. Splošno prepričanje je bilo, da je postal Presečki žrtev osebnih sovraštvo-kov, tem bolj, ker je bil umor izvršen na dan pred njegovo napovedano poroko. Toda tudi v tej smeri je ostala preiskava brez uspeha.

V začetku tega tedna pa je zagrebška policija aretirala nekega Milana Ivekovića in razkrila ob tej priliki ne samo ozadje umora Preseškega, temveč še vrsto drugih zločinov, ki so se izvršili zadnje leto na ozemlju zagrebške policije.

Po izpovedbah Ivekovića je bilo aretiranih še pet sokrivcev, med njimi neki Zdravko Linčič, ki je priznal, da je postavil lani 30. novembra in 8. decembra ter letos 1. februarja na raznih krajih Zagreba peklenjske stroje. Linčič in Iveković sta bila pripadnika ekstremnih hrvatskih separatistov ter sta se odločila lanko leto za teroristično akcijo. Iveković je sestavljal prvi peklenjski stroj, ki sta ga položila 30. novembra pri Jugoslovanski akademiji, kjer je tudi eksplodiral. 8. decembra sta hotela postaviti peklenjski stroj v prostore banovinskega odbora JRZ za savsko banovino. V zadnjem hipu sta se premislila in ga položila pred prostore »Zbora«, kjer je eksplodiral in ubil nek 13 letno deklčko, ki je šla slučajno po hodniku. Zato pa se jima je 8. februarja posrečilo položiti bombo v prostorih beogradskega tatišva JRZ v Zagrebu, kjer je tudi eksplodirala, a ni naredila večje škode. Isti dan zvečer sta odšla na dom Josipa Preseškega, katerega sta se bala, da jih bo izdal, ker je vedel za njune teroristične akcije, a se je z njima hudo sprl. Kakala sta ga, da je prišel domov in ga nato ustrelila z revolverjem. Po umoru sta se odpravila z avtomobilom, katerega sofer in lastnik sta bila sedaj aretirana, ker nista prijavila cele zadeve policiji.

Delovanje češke emigracije

Budimpeštanski »Pester Lloyd«, v nemščini izhajajoče vladno glasilo, prinaša daljši članek o delovanju češke emigracije. Med drugim poroča:

»Bivši prezident dr. Beneš stopa danes popolnoma po stopinjah pokojnega Masaryka med svetovno vojno. Dr. Beneš ne agitira samo med Amerikanci, temveč združuje zelo tesne zveze tudi s sovjetsko Rusijo. Kot predavatelj na ameriških univerzah izkorišča vsak trenutek za to, da hujska Američane proti Nemčiji in Madžarski. Pri tem ga podpira z vsemi silami mladi Masaryk, ki predava po Kaliforniji ter tendenciozno opisuje dogodke na Češkem in Slovaškem. V Parizu sedi Osu-

Kongres mestnih občin

Ovacije zastopnikom bolgarskih mest — Predsednik vlade o pomenu in težkočah komunalne politike

Beograd, 16. junija. p. Danes je bil v dvorani mestnega sveta svečano otvorjen prvi kongres Zveze jugoslovanskih mest. Poleg 51 županov je prišlo na kongres tudi večje število drugih delegatov. Nj. Vel. kralja je zastopal general Dekaneva. Prisotni so bili tudi nekateri člani vlade z ministrskim predsednikom Dragiša Cvetkovićem, dalje poveljnik Beograda general Kosić in še drugi ugledni predstavniki. Na kongres so končno prišli tudi trije delegati bolgarske zveze mest pod vodstvom so-fijkega župana dr. Stojlova. Predsednik kongresa je beograjski župan Vlada Ilić.

Svečano sejo kongresa je otvoril župan Ilić. Z navdušenim odobravanjem so bile sprejete vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vse. knezu namestniku, kraljevim namestnikom dr. Stankoviću in dr. Peroviću. Toplo je predsednik pozdravil navzočnega ministrskega predsednika ter ga prosil, naj z umevanjem in naklonjenostjo presoja zahteve in potrebe naših mest. Govoril je nato o delu mestnih uprav za razvoj in povzdigo mest, o nepopolnem finančnem stanju mestnih samouprav, o raznih nujnih potrebah itd. Omenil je dalje stike Zveze jugoslovanskih mest z mednarodno zvezo mest. Nazadnje je še enkrat pozdravil vse udeležence in goste, posebej se bolgarske delegate, ki jim je kongres ob tej priliki priredil pristrčne ovacije.

Govor predsednika vlade

Nato je šef kulturnega odseka beograjske mestne občine, književnik Sima Pandurović predaval o zgodovinskem razvoju mesta Beograda. Za njim je povzel besede ministrskega predsednika Dragiša Cvetković, ki je med drugim dejal:

»Mesta so nositelji našega gospodarskega življenja. Ona blagodejno delujejo na najširše ljudske plasti in v najširših gospodarskih krogih. Mesta so brez dvoma nositelji tudi kulturnega življenja. Kulturna delavnost mesta vpliva tudi na kulturno življenje njegove bližnje in daljne okolice. Mesta so brez dvoma nositelji tudi materialne kulture naroda. Zelo dobro veste, da so se narodi v preteklosti cenili in da se cenijo tudi po materialni kulturi, ki so jo ustvarili.«

Toda materialna kultura kakega naroda ne obstoji samo v velikanskih stavbah in ogromnih nebotičnikih, temveč obstoji v vsebini, v duhu, ki plemeniti to gnetno kulturo. In to je tisti moment, na katerega morajo naša mesta pri svojem delu najbolj paziti. Naša gmetna kultura mora imeti v sebi popolno socialno razumevanje, socialno pojmovanje in socialno vsebino. V tej smeri imate vi, mestni svetniki, pri graditvi naše gmetne kulture eno najdelikatnejših in najzahtevnejših vlog.

Bolgarski kralj obišče Rim

Sofija, 16. junija. p. Konec tega meseca bo v Italiji poroka vojvode Spoletskega. Ob tej priliki bo bolgarski kralj Boris potoval v Rim. Na potovanju ga bo spremljal min. predsednik dr. Kjuševanov.

Pravkar se zaključuje pogajanja za nov gospodarski sporazum med Italijo in Bolgarijo. Do kraljevega obiska bo novi sporazum že podpisan. Verjetno je, da bo ob priliki kraljevega obiska v Rimu prislo tudi do novega političnega zblizanja z Italijo.

Poljski prometni minister v Beogradu

Beograd, 16. junija. p. Danes je prispel v Beograd poljski prometni minister Bobkowski, da se udeleži otvoritve letalske proge Beograd-Varsava. Na letališču je bil pristrčno sprejet. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da more osebo spoznati vodilno osebnosti našega letalstva.

Vodja hitlerjevcev v Gdansk-ku odpotoval v Berlin

Gdansk, 15. junija. AA. Vodja nacionalnih socialistov v Gdanskui Förster je odpotoval v Berlin, kjer ostane tri dni.

Premestitve v prometni službi

Beograd, 16. junija. p. Premesteni so po službeni potrebi: železniški oficijal Rudolf Jezovšek z Rakeka v Ptuj, prometnik Alojzij Pavšer iz Ptuja v Rakek, prometnik Fran Kolar iz Slovenjega Gradca za postajenačelnika v Mislincu, nadzornik proge Matija Ivanuš iz Delnice v Lesce, prometnik Adolf Carman iz št. Petra v Sav. dolini za postajenačelnika v Šmarje pri Jelšah.

sky, ki nosi še vedno naslov češkoslovaškega poslanika in izdaja posebne liste, v katerih hujska francosko javnost proti Nemčiji in Madžarski. Poslednje dni sta se priključila tem bivšim diplomatom še biv. ša češka generala Krejčí in Prchala, ki sta že pričela organizirati nove češke legije na Poljskem.«

Hitler na oddihu

Kancelar Hitler se je po povratku z Dunaja ustavil v Berchtesgaden, kjer name. rava po poročilih listov ostati v svojem gradu na Obersalzbergu dalje časa. Iz krogov njegove okolice izjavljajo, da ni izključeno, da bo ostal kancelar Hitler na Obersalzbergu do srede avgusta, ker je po naporih zadnjih tednov utrujen.

Politične obsodbe

na Dunaju

Kakor poročajo dunajski listi, je ljudsko sodišče na Dunaju obsodilo te dni nekega Heinza Kampfa, doma iz Porenja, na pet let ječe zaradi protinemske propagande v inozemstvu. Obsojenec je bil ba- je v tesnih stikih zlasti z nekaterimi visokimi osebnostmi katoliške cerkve. Istočasno je bilo obsojenih še sedem drugih Nemcev, ki so bili obtoženi, da so pripadali neki tajni organizaciji »revolucionarnih socialistov«. Njihove obsodbe znašajo od enega do dveh in pol leta ječe.

Ze tedaj, ko je bila ustanovljena ta Zveza mest, smo razumeli neobhodno potrebo po organizaciji mest in izvajanju načrtne- ga dela. Videli smo vse polno težav, vse polno neprijetnih stvari v našem delovanju, vsega onega, o čemer je govoril beograjski župan Vlada Ilić, ki je vložil toliko truda, da bi se naša prestolnica glede svoje komunalne izpopolnitve usmerila na pravo in odločno pot. Ze tedaj smo z velikim upravičevanjem trdili, da bi se z načrtnim delom in dobro organizacijo mogli doseči, da komunalno politiko naših mest usmerimo na ono pot, ki bo edina odgovarjala koristim države in naroda. Vsi se zavedate, da številne funkcije, ki jih opravljajo naša mesta, nimajo ničesar skupnega s komunalno politiko. Vendar pa jih morajo opravljati v interesu splošnih in državnih potreb. Mi vse to vemo, mi vse to radi vzamemo na svoja pleča, mislim pa, da imamo tudi pravico zahtevati od kompetentnih činiteljev (jaz zdaj govorim kot odpornik mestne občine), da pokažejo vse razumevanje za veliko kulturno, gospodarsko in socialno nalogo, ki jo ima vsaka mestna občina med narodom in v državi.

Predsednik Cvetković je med aplavzom navzočnim končal svoj nagovor z zagotovilo, da bo po svojih najboljših močeh podpiral težnje mestnih občin.

Pozdrav

bolgarskega delegata

Bolgarski delegat dr. Stojlov je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril, da imajo bolgarske občine povsem slične probleme in podobno strukturo kakor naše. Tudi bolgarske mestne občine morajo mnogo svojih sredstev prepuščati na en ali drug način državi. Izrazil je željo, da bi se vpravi ta problem pri nas čim prej rešil, da bi ga mogli nato tudi v Bolgariji na enak način uspešno rešiti. Pozdravil je sodelovanje jugoslovanskih in bolgarskih mest, ki jim gre velik del zasluga za zblizanje obeh bratskih narodov.

Z govorom dr. Stojlova je bil svečani del kongresa zaključen. Po kratkem predledku so se še sestale kongresne sekcije: finančna, tehnična in zdravstvenosocialna. Na prvi seji tretje sekcije, ki ji načeljuje ljubljanski župan dr. Adlešič, je že dopoldne dr. Rus iz Ljubljane referiral o unifikaciji statistike.

Dopolodne je bil v hotelu Srbski kralj banket, ki ga je priredila beograjska mestna občina kongresistom. Popoldne so vse tri sekcije nadaljevale svoje delo. Zvečer so priredili udeležencem kongresa v Kolarčevem kinu filmsko prestavo. Predvajali so film o posetu kneza namestnika v Berlinu.

Prometni minister Spaho v Nemčiji

Berlin, 16. junija. AA. Nemški prometni minister je priredil snoči svečan sprejem na čast jugoslovanskega prometnega ministra dr. Mehmedu Spahu in generalnega ravnatelja jugoslovanskih železnic Djuriću. Na svečanem sprejemu so bili tudi jugoslovanski poslanik v Berlinu dr. Ivo Andrić z višjimi uradniki poslanstva, državni podtajnik v prometnem ministrstvu, predsednik nemško-jugoslovanskega združenja, šef nemške trgovinske zbornice in druge ugledne osebnosti. Minister Spaho in generalni ravnatelj državnih železnic sta si ogledala tudi razna industrijska podjetja. Danes sta minister Spaho in Djurić odpotovala v Hamburg, kjer si bosta ogledala predvsem pristaniške naprave.

Prevoz trupla poslanika Kasidolca v Beograd

Lausanne, 16. junija. AA. V grški pravoslavni cerkvi v Lausanni se je vršila zadušnica za bivšim jugoslovanskim poslanikom v Londonu Dragomirjem Kasidolcem. Razen pokojnikov vdove in matere, ki sta se ves čas boleznijo pokojnega Kasidolca mudili v Lausanni, so se zadušnice udeležili tudi člani jugoslovanske delegacije pri DN, člani lausanskega konzularnega zbora, med njimi britanski, francoski in italijanski generali konzulih, grški stalni delegat pri DN Spiro Polihroniades itd. Med mnogostevilnimi venci, razstav. Ijmeniti v cerkvi, je zbudil pozornost velik venec britanskega kralja.

Po zadušnici so krsto s truplom pokojnega Kasidolca prepepeljali na železniško postajo, odkoder se danes odpelje v Beograd.

Odlikovanja

Beograd, 16. junija. p. Na predlog predsednika vlade sta bila odlikovana z redom Sv. Save 3. stopnje zobozdravnik kraljevskega doma dr. Alojzij Kuralt in šef dvornih vrtov in parkov Karel Merker.

Znižane vozne

na železnicah

Beograd, 16. junija. AA. Prometni minister je dovolil tele popuste na državnih železnicah: polovično vozno delegatom Jadranske straže, ki se udeležijo glavne skupščine Jadranske straže v Novem Sadu od 15. do 17. julija; četrtinsko vozno udeležencem proslave 550letnice kosovske bitke, ki se bo proslavila na Kosovem 28. junija; polovično vozno delegatom občnega zbora glavne zveze gospodarskih združenj dne 25. junija v Beogradu.

Svojega otroka je vrgla v vodnjak

Beograd, 16. junija. p. Služkinja Ana Tkalec, po rodu iz Slovenije, je v pretekli noči povila otroka in ga vrgla v vodnjak. Davi so jo policijski organi aretirali. Doslej še ni hotela povedati, kdo je otrokov oče.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Od sverozahoda se bo počasi zjasnilo, vendar bo še delno oblačno in hladno vreme s krajevnimi nevihtami.

Dunajsko: Jasno, spremenljivo oblačno, ob naraščajoči temperaturi možnost lokalnih neviht.

Edenovo politično predavanje v Parizu

Pariz, 16. junija. AA. (Havas): Bivši angleški zunanji minister Eden je imel tu predavanje, v katerem je analiziral bistvene točke mednarodnega položaja ter izjavil med drugim: Ako bosta Francija in Anglija nadaljevali sedanja politiko prijateljstva, potem morata doseči rezultate, katere pričakujemo. Ta politika mora težiti k skupnemu cilju, skupna obramba in garancija sta pri tem samo sredstvo. Nobena politika, ki je osnovana na strahu in se poziva na strah, ni politika, ki bi jo mogli osvoboditi velik narod, ne da bi doživel razočaranje. Anglija ne vodi politike strahu. Nihče ne dvomi več v odločnosti Francije in Anglije. Oni, ki bi smatrali, da nismo iskreni in odločni, bi napravili zelo tragično napako ter se vrgli v avanture in nasilja, ki bi pripeljali do splošne vojne. Ako pa se nasprotno prizna, da v bodoče napad ne more biti dobra pot, potem bomo smatrali, da smo krenili po poti miru. Arbitražna, obnova mednarodnega reda ter omejitve in

Hude posledice tretje povodnji

Vode so ob lepem vremenu padle, toda opustošenje je veliko

Ljubljana, 16. junija. Ni dneva brez naliva. Komaj da so se čez noč zaprle nebeske zatvorsnice in je dopoldne posijalo sonce, že so se kmalu popoldne spet nabrali na vzhodni strani Ljubljane črni oblaki in kmalu se je spet sprostil močan naliv, ki pa k sreči ni bil dolgo trajen. Šele proti večeru je minevala

soparica in so se spet pokazali kosi vedrega, sinjega neba. Ljubljana še vedno precej divja hiti, vendar je že upadla, kakor tudi druge reke in potoki. Prejeli pa smo že vrsto podrobnejših poročil o posledicah povodnji in jih v naslednjem objavljamo.

Tretja povodenj ugonablja Kostanjevico

Dvema poplavama pred binkoštni in po njih je sledila zdaj že tretja. S hribov pod Gorjanci je pridrela voda v Krko, ki je narasla nad normalo že tri in pol metra. Vrtovi so vsi pod vodo in so nove setve in sajenja po prejšnji poplavi spet uničena. Po drugi poplavi cenjena škoda znaša samo za mesto Kostanjevico nad 250.000 din. V vsej občini pa škoda še ni dognana. Znaša gotovo milijone.

Vas Koprivnik je tretjič vsa v vodi, da prebivalci ne morejo nikamor. Zadnjih 14 dni je stala živina v Koprivniku ves čas do treh ur v vodi in zdaj jo čaka enaka usoda. Ljudje beže v podstrešja, živina pa mika lačna v hlevih, ne da bi se mogla ponoči vleči in spat. Tudi ljudje bedo cele noči.

Ko so čenili hodili po vaseh, se je primerilo na več krajih, da so občinski odborniki, ki so čenili škodo, šli iz hiš, istočasno pa je vstopil v hiše davčni izterjvalec. Lahko si mislite, kako je ljudem pri srcu v takih okoliščinah. Davčna obla-

stava naj bi vendar v takih primerih opustila izterjevanje neposredno po nesreči. Po vinogradih je vse opustošeno. Ponekod so šle trte z zemljo vred v dolino. Vihar je potrgal rafijo, s katero je bilo privezano mladje, da je vse po tleh na mokri zemlji, medtem ko je grozdje v cvetju. Kako bo odvela trta, si lahko mislimo. Pojavlja se peronospora, vinogradniki pa ne morejo škropiti, saj jim škropivo vsakokrat opere dež.

Mlini v Kostanjevici in okolici ves mesec nič ne meljejo, ker je vdrila voda v mlinске naprave in naredila ogromno škodo. Po travnikih pokošeno, od prejšnjih poplav oblateno seno, ki bi bilo vsaj za stelo, odnaša zdaj tretja poplava naprej. Po njivah je voda zalila že druge sadike. Zito je poležano in najbrž ne bo dozorelo.

Ljudje so obupani, ko bo lakota neogibna. Kdo jim bo pomagal? Naj pridejo gospodje, ki radi kaj obljubljajo, zdaj k nam! Pripelejo se lahko kar s čolni, da bodo videli bedo in obup ljudstva.

Tovorni avto je zgrmel v Krko

Novo mesto, 16. junija.

Po celonočnem naliivu se je danes dopoldne pričelo nebo jasiti in popoldne je nastalo pravo poletno, sončno vreme, kakršnega si pač ljudje želijo. Krka je danes do večera v Novem mestu upadla za 60 cm, dočim je zjutraj v Kostanjevici še narasla in je dosegla 4.15 m nad normalo. V Kostanjevici že stoji po vseh hišah voda, ponekod celo meter visoko, prav tako so zalita mnoga gospodarska poslopja.

Zaradi neposlušnosti svarilom cestnih organov, ki so ta del ceste zaprli in vsakemu vozniku snoči zabranili prevoz čez poplavljen mostove, se je pripetila sinoči precej huda nesreča, ki pa k sreči ni zahvela človeških žrtev. Lesni trgovec Vukčević iz Globočic je kljuboval vsem

svarilom in je hotel že snoči odpeljati težak tovorni avtomobil, poln drv, proti Zagebru. Ko je vozil po poplavljeni cesti in prišel s prvim delom na most, ki je bil pod vodo, je težki avtomobil nenadno zgrmel v naraslo Krko. K sreči sta šofer in spremljevalec pravočasno skočila iz kabine v vodo in se tako rešila gotove smrti, kajti v nasprotnem primeru bi oba utonila. Tovornega avtomobila, ki je bil precej poškodovan, še niso spravili iz vode in ga bodo šele potem, ko bodo vode upadle.

Proti večeru so pričele upadati vode tudi v Kostanjevici, v Žužemberku, Škocjanu in na Krškem polju. Razdejanje, ki ga je napravila ta poplava, pa se bo dalo preceiniti šele nekaj dni, če ne nastopi spet deževno vreme.

Okoli Stične je voda uničila tudi ceste

Stična, 16. junija.

Kar pomnijo ljudje, se ni bilo toliko dežja v naši dolini. Stiški potok in Višnjica sta prestopila bregove in poplavljalji ve in travnike. Višnjica dere po državni cesti na Hudem in pa pri kolodvoru, kjer je zaradi premajhnega propusta na križišču z banovinsko cesto poplavljal voda vsa dvorišča in vdrila v kleti. Najhuje so pa prizadeti kmetje in stanovalci na Mleševem in na Mrzlem polju, kjer so morali izprazniti hleve in delno tudi stano-

vanjske prostore. Na njivah so uničeni krompir, korenje in fižol. Zita so pogoja in prazno bo klasje. Zaradi neprestanega dežja ne morejo kmetje posušiti krme.

Ves hudo prizadeti okoliški pričakuje od oblasti, da ukrepanje potrebno za hitro dovršitev započete regulacije Višnjice, in to po prvotnem načrtu, ker sedanja visoka voda je dokazala, da je imel projektant širokega korita prav. Nadalje je treba tudi izvršiti kanalizacijo naselja pri kolodvoru. Pod državno cesto je treba na-

praviti večji prepuust, da bo lahko odvajal vsa voda, ki prihaja od Stične semkaj po njivah in travnikih. S kanalizacijo bi se tudi odpravil preozki in preplavljeni pot pod železniško progo na banovinski cesti Stična — Žužemberk. Oškodovanci zahtevajo od vzdrževalnega oddelka državne ceste, da si gospodje ogledajo pokvarjeno in razrušeno državno cesto, ki je že slabša kakor kakšna občinska pot. Takšna državna cesta ne dela najbolje reklame za našo še tako zapostavljeno Dolenjsko. Sreški cestni odbor pa naj hitro popravi razkopano banovinsko cesto Stično — Žužemberk in izpelje prepotrebno kanalizacijo Ivančne gorice, to je naselja pri kolodvoru Stični.

Naše ceste so v izredno žalostnem stanju. Kotanje so globoke do 20 cm, gramoza ni nobenega na razpolago, jarki ob cesti so zarasli s travo in neočisti. Prosimo, da pride na lice mesta gledat žalostno stanje sam šef za vzdrževanje, da vidi, kako propada državno premoženje. Državno cesto je treba korenito popraviti, ker bodo sicer na njej nesreče na dnevnem redu. Tudi mi v Stični smo davkoplačevalci in zato smemo pričakovati, da se nam bodo ceste toliko popravile, da bodo vsaj malo sličile predvojnemu stanju.

Žužemberk po treh povodnjah

Žužemberk, 16. junija

Letošnje leto je tudi za Žužemberško dolino leto nesreče. V kratkem razdobju treh tednov imamo že tretjo povodenj. Sicer ponižna Krka je to pot preplavila vsa zemljišča in uničila še ono, kar je od prejšnjih povodenj ostalo. Voda je dosegla tako višino kakor v onem nesrečnem letu 1932. Vsa zemljišča so pod vodo. G. Rojcu, mlinarju iz Žužemberka, je odneslo most, lesnemu trgovcu G. Vehovcu pa mnogo lesa. Oba imata škodo, ki gre v desetisočake. Posebno prizadeti so seveda kmetje, katerim so vsi poljski pridelki uničeni. Voda v hišah stoji meter visoko, tako da biva jo kmetje v podstrešjih. Prebivalstvo zre v strahu na prihodne dneve, kajti dežuje še kar naprej in je pričakovati še večjo katastrofo.

V Šmarjeti poplava, kakršne ne pomnijo

Šmarjeta na Dolenjskem, 16. junija

Po večdnevem deževju se je v sredo v popoldanskih urah utrgal oblak nad dolino potoka Radule. Potok je v nekaj minutah tako narasel, da je pod gradom Klevečev, ki je last Antona Ulma ml., komaj bilo še čas ukreniti najpotrebnejše pri zatvornikah njegovega mlina. Ker je vso noč lilo kakor iz škafa, je potok Radula do zore drugega dne zrasel tako visoko, kakor tega najstarejši domačini ne pomnijo. Ravniže od Zbur do Šmarjete in Škocjana so jezera. Zita, ki so tako lepo kazala, so polegla, trava je stlačena, nakošeno seno odplavljeno. Deroča voda trga in nosi plasti rodovitne zemlje s pridelki vred v dolino, odnosno na banovinsko cesto Mokronog—Šmarjeta. Pisec teh vrst je moral med 10. in 13. dvakrat na tej cesti preko vode. Delno je grušč to cesto zasul na več centimetrov visoko. Škoda bo ogromna, kajti še zmerom skoro brez prestanka dežuje.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črevih, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Del. rez. S. br. 3074/34

tu, bodo najbolj upravičeni soditi, koliko je bilo v zadnjem času storjenega. Lahko je delo nadaljevati, ko je temelj že zgrajen. V Murski Soboti pa je bilo treba zavesti plug v pušo zemljo in jo pripraviti za sedanje žetev. Vsa sreča pa je, da so se znašli na čelu občine v zadnjih letih občinski odborniki z županoma g. Josipom Benkom in sedanjim županom g. Hartnerjem na čelu, ki so v složenem delu in trdni volji do uspeha privedli občino na pot napredka in naglega razvoja.

Vsa mladina našega Prekmurja in sedanjih srezov bo videla na razstavi lepe zglede za svoje delo v bodočnosti, našla bo obilo koristnega pouka, na katerega bodo njihovi vzgojitelji lahko zidali trdno stavbo spoznanja. Kar težko bo razdeliti to vedoželjno mladino na vse dni v tednu, saj je najavilo svoj obisk 5100 šolarjev.

Današnji slavnostni dan otvoritve bodo povzdignili s svojim obiskom tudi predstavniki trgovstva iz naše banovine, ki bodo imeli popoldne prvo zborovanje, zvečer pa družabni večer v gostinjskem paviljonu na razstavišču. V nedeljo dopoldne bodo imeli spet veliko zborovanje v dvorani Grajskega kina, ob 11. pa bodo

Prisrčne ovacije kralju in kraljici

Njuna pot na Jadran je bila polna krasnih prizorov

Budva, 17. junija

Po odlično prestanem izpitu zrelosti je Nj. Vel. kralj Peter II. s svojo materjo Nj. Vel. kraljico Marijo nastopil pot na počitnice ob morju in ta pot je bila polna prisrčnih manifestacij in dokazov ljubezni preprostega naroda. Kralj in kraljica sta pretekli terek popoldne prispela v Sarajevu. Navzlic nenajavljenemu prihodu se je pred staro pravoslavno cerkvijo zbrala ogromna množica Sarajevčanov, ki so izkazali kralju in kraljici prisrčne ovacije. V prvem avtomobilu se je pripeljal kralj, ki je sedel poleg šoferja, zadaj pa sta sedela njegova gimnazijska tovariša, v drugem pa kraljica s svojo dvorno damo. Ko je raportiral poveljniki mesta general Stojič, je ganjen pristopil mitropolit Petar in pozdravil kralja in kraljico. Kralj si je ogledal vso zgodovinsko cerkev in cerkveni muzej. Nato je obiskal še znamenito Begovo džamijo, kjer ga je sprejel reis ul ulema Fehim Spaho s spremstvom. Tu se je nabralo toliko ljudstva, da je policija komaj vzdrževala red. Nadalje sta si kralj in kraljica ogledala zanimivo sarajevsko čaršijo, potem pa sta se odpeljala v pokrajinski muzej. Z velikim zanimanjem sta si ogledala značilne bosanske starine. Potem sta se odpeljala v lizide. Medtem ko je kraljica Marija pregledala konjušnico, je kralj šel še do izvira Bosne, kamor je prišla mati za njim in jima je bilo ponudeno kosilo. Kralj sam je fotografiral nekatere lepe prizore v sarajevski okolici.

Na nadaljnji poti proti morju sta kralj in kraljica prenočila na Ivanj-planini v zasilem taborišču. S slemenja je prekrasen razgled, da sta lahko oba uživala v prirodnih lepota in sta se dolgo sprehajala po livadah polnih cvetja. Pot sta nadaljevala v sredo dopoldne čez gornjo Hercegovino. Kralj je sam šofiral svoj sportni avto. Na vsej poti od Konjica do Mostarja so mno-

Beg mikrobov. Roparski roman? Roparski ža, vendar nič romanu ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (baci, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Saj kar prežijo na ugodno priliko, da bi uničili zoba. Redna nega zob s Chlorodontom prežene mikrobo iz ust. Toda le stala n nega varuje zoba pokvara. Chlorodont zjutraj Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanajo zobje zdravi! Domači proizvod.

za udeležbo pri otvoritvi trgovskega doma povzdignili pomembno slavje prekmurskih tovarišev.

Nad vse slovesna pa bosta današnji in jutrišnji dan tudi za sokolstvo naših obmejnih srezov. Za udeležence zleta mariborske sokolske župe v Mursko Soboto (v krojih) je bila dovoljena četrtinska vozina, z uporabo legitimacije K-14 in članske sokolske legitimacije. Ta velika ugodnost bo pripomogla še k večjemu obisku — in letošnji sokolski nastop bo gotovo največji, kar jih je bilo dozdaj v Prekmurju, bo pa obenem tudi eden največjih letošnjih zletov v Sloveniji.

Tragična usoda kapetanove soproge

Ob selitvi iz Mojstrane v Šabac je gospo Bosiljko Miletičev v Slavonskem Brodu povozil vlak

Jesenice, 17. junija

Prebivalstvo Dovjega in Mojstrane je pod globokim vtisom tragične novice, ki je danes prispela iz Slavonskega Broda in ki sporoča, da je tam vlak povozil gospo Bosiljko Miletičev, soprogo graničarskega kapetana Miljutina Miletiča.

Kapetan Miljutin Miletič je včeraj ob 15. po šestletnem službovanju v Mojstrani zapustil s soprogo Bosiljko in s svojimi tremi otročki naše kraje ter se odpeljal na svoje novo službeno mesto, v Šabac. Imela sem dnevno priliko biti v stikih s kapetanom Miletičem kakor tudi z njegovo družino in sem spoznala v kapetanu moža, kristalno čistega značaja, v gospej pa iskreno ljubečo ženo in mater, vsu vdano

zgolj sreči svoje družine. Ko sta pred šestimi leti prispela v Mojstrano, je bil njun zakon srecen z enim otrokom, tu sta se jima rodila še dva. Vsi trije otroci (dva fantka in punčka) so se s staršema vred popolnoma živeli v naše kraje in so izvrstno govorili slovensko. Kapetan Miletič si je s svojo družino vred pridobil tople simpatije. Zato se je včeraj ob slovesu zbralo na kolodvoru v Dovjem-Mojstrani mnogo prijateljev, ki so poželeli vsi srečo na poti in v novem službenem kraju. Pri brzovlaku na Jesenicah smo si še enkrat stisnili roke in poželeli srečno pot. Kapetan Miletič je bil s svojimi tremi veselimi otroki nasmejan pri oknu, pogled gospe Bosiljke pa je bil otožen. Še par mahljajev v slovo in vlak jih je odpeljal v novi kraj.

Danes ob 9. pa sem prejela iz Slavonskega Broda brzojavko. Kaj se je zgodilo? Ali je mogoče? Brzojavka, ki jo je poslal kapetan Miletič je govorila: »Bosiljko jutros pregazio voz... Svojim očem ne verjamem, toda črno na belem mi govore besede o tragični smrti blage matere, za katero jočejo osirotili otroci in njen ljubeči soprog. Snoči se zdrava, v cvetu svojih 30 let, v očeh polno otožne topline, v srcu polno ljubezni in nadeja, da bo v Šabcu ustvarila nov dom — pa je morala pasti kot žrtev neizprosne usode. Naj ji bo zemljica lahka! Ohranili ji bomo časten spomin. Iskreno sočustvujemo s kapetanom Miletičem in z njegovimi otročki.

Ina L.

Pavla Perko †

V noči četrta na petek je po kratki boleznj zatimila za vedno svoje oči gospa Pavla Perko, rojena Jordanova, soproga mizarskega industrijalca iz Šiške. Pokojna gospa se je udeleževala v vseh nacionalnih društvi Spodnje in Zgornje Šiške. Kumovala je praporu šiškega Sokolskega naraščaja ter so z njeno smrtjo prizadeti poleg Sokola čitalnica, Kolo jugoslovanskih sester, Ciril-Metodova družba, najbolj pa siromaki, za katere je imela vedno odprte roke. Družinico je vzgajala v naprednem duhu. Za pokojnico ža-

lujejo poleg soproga Matije štirje nedoltni otroci. Z njeno smrtjo je zadana nacionalnemu živju v šiški bridka izguba. Pokojnico je dičil plemenit značaj in je bila od vseh spoštovana.

Zemljske ostanke pokojnice prepeljejo v soboto dne 17. junija ob 17. uri popoldne iz Celovške ceste 121 k večnemu počitku pri Sv. Križu, kjer bo truplo položeno v rodniško grobnico. Plemeniti ženi bomo ohranili časten spomin, spoštovani, hudo prizadeti rodni in velja naša iskrena sožalje!

Franc Prejac je priznal umor

Ferda Mlinariča je pobil in zadavil

Maribor, 16. junija

Danes dopoldne se je moral zagovarjati pred velikim senatom 26-letni Franc Prejac iz Krčevine, ker je letos na velikonočni ponedeljek po razburljivem spopadu v gostilni pri Volčetu v Vinariji umoril na klancu pri bivši Slavčevi restavraciji Ferdinanda Mlinariča, Gašparja Goričana pa hudo ranil.

Prejac je v preiskavi zločin le priznal, vendar pa se je zagovarjal s silobranom. Nov preokret v preiskavi pa je nastal v zvezi z raztelesenjem trupla pokojnega Ferdinanda Mlinariča. Pri obdukciji so namreč ugotovili, da je Mlinarič umrl zaradi tega, ker ga je nekdo stiskal za vrat in sapnik, torej zaradi zadušenja, dočim poškodbe na glavi, ki mu jih je prizadejal Prejac z dvakratnim udarcem z ročico, niso bile smrtonosne. Ta ugotovitev je pokazala potrebo poizvedb v novi smeri. K temu je dala povod tudi izpovedba Gašparja Goričana, ki je dejal, da ga je napadalec potipal, ko je ležal že na tleh, s čimer

star, je zapustil poleg žene, rojene Kavčičeve, dve hčerki, ki pa sta kasneje popolnoma osirotili in sta bili navezani samo na dobrega starega očeta. Obe je vzgajal s pravo očetovsko ljubeznijo in je prav danes pričakal veliko veselje, da je vnuki-

nja Zdenka stopila kot srečna nevesta pred oltar. Vrlemu jubilantu, ki je navzlic visokim letom tako čil, želimo k velikemu prazniku še mnogo srečnih in zadovoljnih let, čestitajoč mu obenem tudi k njegovemu godu!

se je hotel najbrže prepričati, če je mrtev. Spričo tega je državni tožilec zavzel v obtožbi stališče, da je Prejac ravnal na podoben način tudi s pokojnim Mlinaričem, ki je kazal najbrže več znakov življenja, kakor Goričan. Da se iznebi priče, ga je zadavil. Goričana pa ni zadavil, ker je bil Goričan negiben in je bil napadalec očitno prepričan, da je Goričan že mrtev.

Pravilnost te domneve in pa ugotovitev obdukcije komisije, je pokazal potek današnje razprave, pri kateri je Prejac priznal, da je Mlinariča stiskal za vrat ter ga zadavil. V svojo razbremenitev je izpovedal, da se je hotel s tem maščevati, češ da ga je Mlinarič pri Volčetu pretepel.

Senatu je predsedoval s. o. s. dr. Čemer, prisodniki so bili s. o. s. dr. Turato, dr. Juhart, Lečnik in Habermut. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Košenina. Franc Prejac je bil obsojen na 14 let in mesec dni robi je ter na trajno izgubo častnih državljskih pravic.

Od vseh strani bodo prišli obiskovalci na Prekmurski teden, da vidijo uspeha dela v 20 letih svobode. Tisti, ki so bili prej

zmanjkalo razstavnega prostora v velikem paviljonu, so morali del kmetijske razstave prenesti v Delavski dom, kar je glede na razstavno gradivo še mnogo boljše, ker bo prišlo bolj do izraza. Kulturna razstava bo v prvem in drugem nadstropju Trgovskega doma in bo obsegala slikarstvo, kiparstvo in književno delo Prekmurcev.

Danes otvoritev Prekmurskega tedna
Razstava je skrbno pripravljena, takisto prireditve
Danes dopoldne bodo slovesno odprli gospodarsko in kulturno razstavo Prekmurskega tedna. Ob 10. bo po sprejemu g. bana župan in banski svetnik g. Ferdinand Hartner kot predsednik Prekmurskega tedna z uvodnim govorom pričel slavnostni del velike manifestacijske prireditve, nato pa bo g. ban dr. Natlačen odprl razstavo.
Razstava Prekmurskega tedna je do vseh podrobnosti pripravljena. Ker je zaradi velikega zanimanja razstavljalec,

Adolf Hauptman je bil ves čas vrl narodnjak in naprednjak. V mlajših letih se ni udeleževal samo v obrtniških ter gospodarskih organizacijah, marveč je bil tudi vnet član Sokola in raznih narodno obrambnih organizacij. Bil je poznan tudi kot sportnik, ki je imel posebno veselje z lepimi konji in je mnogo pripomogel k naši konjereji. Seveda pa Adolf Hauptman v teku let ni imel samo veselih in lepih ur, marveč je doživljal tudi bridka razočaranja. Zlasti ga je potrla smrt edinega sina Josipa, ki je končal življenje med svetovno vojno v ruskem ujetništvu, v daljnem Taškentu, Sin, ki je umrl komaj 26 let

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

z novo učinkovito snovjo je priznan kot odlično sredstvo zoper prhljaj in izpadanje las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preskušene učinkovite snovi Trilysina še fino razpodeljen dodatek masti ter služi odlično onim, ki imajo suhe, krhke in nelepe lase.

Trilysin MASTEN IN BREZ MASTI

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Domače vesti

* Zračni promet Zemun—Severna Amerika. Francozi so pri nas prvi uvedli potniško zračno progo. To je bila proga Bukarešta — Zemun — Pariz. Potem so uvedli tudi zračno zvezo med zemunskim letališčem in Južno Ameriko ter tako postavili pionirski našega zračnega prometa. Nenci in drugi narodi so šele pozneje uvedli svoje zračne zveze preko zemunskega in drugih naših letališč. Po zaslugi Francozov pa bomo zdaj deležni tudi direktne poštne zveze z Severno Ameriko po zračni poti Marsella — New York. Poštne službe na tej poti opravljajo letala zrakoplovne družbe Air France. Pošta, namenjena iz naše države v Severno Ameriko, se bo zbirala v Zemunu, pošiljatelj pa se lahko oddaja pri vseh poštah uradih, a morajo biti označene z napisom »Zračna pošta Evropa — Severna Amerika«.

* Promocija. Danes ob 11.30 bodo promovirani za doktorje prava gg. Peter Pavlič iz Cerkelj na Gorenjskem, Stane Pavlič iz Ljubljane in Franc Kiki iz Šalovca. Cestitamo!

VROČI DNEVI: SVILA — PLATNO

MANUFATURA

SOUVAN

F. KS. MESTNI TRG 24/II.

* Smrt ugledne gospodinjice. V Domžalah je umrla v starosti 67 let gospa Ivana Flerinova, soproga posestnika in šivilja. Blaga mati, za katero žaluje soproj in sedem skrbno vzgojenih otrok, bo nastopila svojo zadnjo pot jutri ob 16. — Lep ji bodi spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* V Beogradu bodo porušili 350 starih in nezdavnih poslopij. Gradbeni odbor beograjske mestne občine je določil posebno komisijo, ki je pregledala vse hiše naselja Jatagan Male ter sklenila, naj se že v prihodnjih dneh podre tam okrog 350 poslopij, ki so neprimerna za človeško bivališča. V tem naselju so že večkrat podirali stare hiše in barake in je mestna občina na prebivalcem dala nova stavbišča.

Foto aparati in filmi, amaterske izdelave — samo kvalitetna dela — »VENUS«, Tyrševa 9.

* Na leto 700 smrtnih žrtev tuberkuloze v Beogradu. Protituberkulozna liga je imela v zadnjih dneh v Beogradu več konferenc zdravnikov in odbornikov protituberkuloznih organizacij, ki so napravili obširne načrte intenzivnejše protituberkulozne akcije. S statističnimi podatki, ki so jih dali na razpolago zdravstveni zavodi ter odbori protituberkulozne akcije, je ugotovljeno, da zahteva jetika v Beogradu letno povprečno 700 smrtnih žrtev.

GRADO PENSION SAN MARCO — MONNA LISA — Najodličnejša kuhinja. Nasproti obrežju. Tek. voda. Vrt.

* Velika gasilska slavnost v Varaždinu. Gasilska organizacija v Varaždinu bo 8. in 9. julija slavila 75letnico svojega obstoja. Ta proslava bo zelo svečana in se je bodo udeležili zastopniki gasilskih organizacij iz vse države. Gasilsko društvo v Varaždinu ni pomembno samo kot dobrodelna, temveč tudi kot nacionalna organizacija. Varaždinsko gasilsko društvo je matica mnogih hrvatskih gasilskih organizacij, a tudi pomembno žarišče nacionalnega pokreta.

Proti sončarici uporabljajte Tschamba FIL. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5.

* Dve novi ladji finančne kontrole. V splitski ladjedelnici so zgradili dve ladji za finančno kontrolo. Ladja »Vojvoda Hrvoje« je bila že izročena svojemu namenu, ladja »Hajduk Veljko« pa bodo danes spustili v morje. Obe novi ladji vozita s hitrostjo 17 milj na uro in bodo finančni organi z njima zasledovali tihotapske ladje.

»TOTI LIST« je izšel na 16. peštrih straneh. Cena din 2.

* Avtobusni izleti v Gorico, Trst, Benetke 27.—29. t. m. in v Dolomite od 15. do 19. julija. Prijavite se takoj v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciškanjska ulica, tel. 22-50. (—)

* Samo do 20. t. m. je čas prijave za izlet s posebnim vlakom in parobrodom v Benetke, ki bo 28. in 29. junija. Zgledite se in zahtevajte sporede v biletarnah Putnika.

* Vlom v Žužemberku. Neznani zlikovci so v noči na 14. t. m. vlomili v stanovanje gostilničarja Mlakarja v Žužemberku. Odnesli so mu precejšnjo vsoto denarja in mnogo perila. Orožniki marljivo poizvedujejo za dolgoletniki.

* Odstranitev zaporne zobe prevlake? Zelo enostavno: očistite si najprej zobe z zobno pasto Chlorodont, potem pa si jih grgrajte temeljito izplaknite z ustno vodo Chlorodont. (—)

Morsko kopališče Grado — hotel Parco — Alla Salute, znana dobra meščanska hiša nasproti obrežju. — Ugoden pavšalni aranžma za ves čas bivanja. Ravateljstvo: dr. ORANSZ.

Abbazia — Novi zdraviliški dom dr. Lakatos

Na morski obali — Dietična kuhinja — Tople morske in medicinske kopeli — Mzle vodne kopeli — Zmerne pensioni — Pavšalne cene za kure.

Iz Ljubljane

u — Na festivalu narodnih plesov in iger v Črnomlju jutrišnji nedeljo boste videli: Zelenega Jurja, Črnomajsko kolo in Most Adlešičko kolo, Kresnice, Polansko kolo, Metliško kolo, Metliški most, Metliška rešetca in Turn. Poleg tega bo organiziranih šest izletov in sicer: pešizleti čez Krupo do Gradca in od tod z vlakom do Črnomlja; z Otovca mimo Mitrovega svetišča skozi vinograde v Črnomelj; iz Črnomlja čez Kanizarico do Doblič in nazaj skozi gozd; izleti v bližnjo črnomajsko okolico; izlet iz Metlike preko Treh far z vozovi v Drašice med vinske gorice in nazaj v Metliko. Stroški za vsakega izletnika znašajo 45 din, do Metlike 50 din. Prijavite se takoj! Termin smo podaljšali do danes opoldne. Pisarna »Putnika« bo odprta tudi čez opoldanski čas.

u — **Prepovedano kopanje.** Mestni fizikat že nekaj let opozarja na nevarnost kopanja v Ljubljani, Gruberjevem kanalu, Malem grabnu in Gradaščici, kjer je voda izpostavljena okuženju po odpadkih in kanalski vsebini, prav tako pa tudi tam, kjer kopalci delajo škodo na obrežnih napravah, naposled pa tudi tam, kjer je kopanje nevarno zaradi deročih vode in strmih, nepristopnih bregov. Da kopalce opozori na prepoved in na nevarnost, je mestno poglavarstvo namestilo svarilne table na naslednjih krajih: na Spici, ob spomeniku pri Karlovskem mostu, na Prulah pri Franzlu, pri prulskem mostu, na Opekarski cesti pri mostu čez Mali graben ob gostilni »pri Koscu«, ob Malem grabnu nasproti kolonije Sibirije, ob Dobrilovi ulici pri mostu čez Gradaščico, v Kozeljci ob Mencingerjevi ulici in na drugi strani Gradaščice ob Gunduličevi ulici. Policija bo strogo nadzorovala te in tudi druge prostore, kjer je kopanje prepovedano zaradi nevarnosti in kjer kopalci delajo škodo. Policijski organi bodo napravili red in grešniki bodo tudi ostro kaznovani. Posebno pa opozarjamo starše, naj mladini ne dovoljujejo kopanja v Udmatu in Mostah, kjer je Ljubljana polna nesnage iz mestnih kanalov. Enako je na tej strani Ljubljane tudi z vodo v Gruberjevem kanalu, ki je poleg tega po vsej svoji dolžini za kopanje tudi skrajno nevaren zaradi strmih bregov in deročih vode.

KAKOR PESEM

so lepe svile, ki smo jih pripravili za Vas, da si jih izberete po svojem okusu. Odlikujejo se po bogatstvu barv in kot pena lahki kvaliteti. Ogledajte si jih!

BRATA VLAJ, WOLFOVA 5.

u — **Bela zastava z rdečim križem** bo zaplapolala jutri na stolpu ljubljanskega gradu. Pod zastavo RK se zbirajo milijoni poštornovalnih samarjanov, ki izvršujejo poslanstvo božje, prinašajoč tolažbo trepečemu človeštvu. Pod to zastavo bodo pohitele jutri na grad množice, ki nosijo v svojem srcu čut ljubezni do bližnjega in hočejo pomagati pri človekoljubnem delu. Zato bo pa valovalo jutri po vsej Grajski planoti resnično neskaljeno veselje. Vstopnina samo 2 din, otroci in vojaki prosti, cene jestvinam in pijači zmerne.

ZA PRIDNO DIJAKINJO ALI DIJAKA

je najlepše darilo fotoaparata vel. 6x9 znamke Balda z opt. 1.6.3, lepo torbico in ivema

ISOCHROM filma. — Vse skupaj dobite za konkurenčno ceno Din 320.—

Vsak pri nas kupljen fotoaparat, se zavaruje tudi zamenjati, ako bi z istim ne bili zadovoljni ali če pride iz tovarne nov model.

Sveže filme zadnjih emulzij pošiljamo zunanji amaterjem poštunoobratno. Filme razvijamo na željo v par urah kakor tudi naredimo slike.

Priporočamo se, da vse Vaše filme iz izletov zaupate nam, kar vam res priznava prvotno razvijemo in napravimo slike. Priporočila se

Foto Tourist — Ljubež Šmuc LJUBLJANA, Aleksandrova c. 8 in podr. Prešernova ulica 9 — poleg glavne pošte.

u — **Kako se znaščeš na Celovški cesti,** smo v sredo vprašali zaradi hišnih števil, ker se nekaterim zdi, da niso pravilno razvrščene. Mestni tehnični oddelek nam je poslal pojasnilo, da je bila Celovška cesta lani prenumerirana na podlagi regulacijskih in zazidalnih podatkov tako, da so za prazne in neizazidane parcele hišne številke rezervirane. Ko bodo stavbišča zazidana, bodo vse hiše imele številke po vrsti, a sedaj so zato še pravzaprav presledki. Vse hiše na desni strani imajo soda, na levi pa liha številka v smeri iz mesta proti mestni meji. Numeracija Celovške ceste je bila dosledno izvedena po tem pravilu, ki je v veljavi po vsej ljubljanski občini in tudi po vseh drugih kulturnih mestih. O kakih zmedah pri hišnih številkah torej ni govora, pač pa mora vsakdo, ki je vreden mestnega reda, ugotoviti pravilno numeracijo hiš tudi ob Celovški cesti.

u — **500 kg premoga** bo imel srečolov Rdečega križa in mnogo drugih lepih dob. bitkov. Prilite v nedeljo 18. t. m. na Grad in poskusite srečo!

u — **Dva najznamenitejša slovenska orgelska virtuozna, profesorja Stanko Premrl in Matija Tomc, oba profesorja drž. konservatorija v Ljubljani,** bosta izvajala dve. vi cel orgelski koncert na orglah Glasbene Maticice, ki stopijo v Hubadovi dvorani. Tam bo namreč ob 18.15 orgelska produkcija gojencev našega konservatorija. Podrobnosti spored se dobi v knjižarni Glasbene Maticice. Opozarjamo na točni pričetek. Prihodnje produkcije bodo 20., 22. in 26. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Ko morna bo pa 21. t. m. v mali filharmonični dvorani prav tako ob 18.15.

Najpopularnejši roman ALEKSANDRA DUMASA

v razkošnem filmu romantičnih pustolovčin in intrig dvorske kamarije iz galantne dobe kardinala RICHELIEUJA — Nesmrtna imena Athos, Porthos, Aramis in D'Artagnan in njihova deviza: vsi za enega — eden za vse!

Danes premiera! Predstave ob 16., 19. in 21. uri

u — V št. Vidu nad Ljubljano bo jutri ob 20. veliki vokalni koncert pevskega zbora Glasbene Maticice ljubljanske. Med našimi mešanimi zbori je na prvem mestu zbor naše Glasbene Maticice. Zagrebški kritiki so ob njegovem zagrebškem koncertu zapisali, da je sploh najboljši mešani zbor v državi. Izvajal bo vrsto najlepših naših zborov, med njimi opozarjamo posebno na izvedbo Adamičeve balade »Smrt carja Samuela«, ki je najlepša, najtežja in najdaljša balada naše glasbene literature. Koncert bo v dvorani Prosvetnega doma, prodaja vstopnic je v trafikah Kautman v št. Vidu nad Ljubljano.

u — **»Trije mušketirji«** v filmu. Kino Union, ki ima ta film od danes naprej na sporedu, je s »Tremi mušketirji« nedvomno ustregel najširšim krogom občinstva. Kdo izmed nas ni čital z velikim zanimanjem najpopularnejšega romana svetovne literature, Dumasovih »Treh mušketirjev«? To knjižno delo pozna mladina in odrasli ljudje in nedvomno bo film, ki je napravljen točno po romanu in izdelan z največjim razkošjem in s točno zgodovinsko inscenacijo tedanje dobe, zanimal najširše kroge ljudi. Američani, ki so izdelali ta film z ogromnimi denarnimi žrtvami, so s filmom dosegli velik uspeh in nedvomno bo tudi Ljubljana pokazala zanj največje zanimanje. (—)

u — **Rezervni in upokojeni častniki** ter vojaški uradniki, ki stalno prebivajo v Ljubljani, se pozivajo, da v svrhu odredene kontrole bivališč nemudno, vsaj pa do 24. t. m. javijo z dopisnico mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7, sledeče podatke: priimek (očetovo ime) in ime, vojaški čin, rojstno leto, poklic, stanovanje in morebitno telefonsko številko.

Foto-aparati

Samo kvalitetna dela

Aparati za povečanje in projekcijo po najnižjih cenah.

DROGERIJA IVAN KANC LJUBLJANA Nebočičnik

u — **Obrtniško društvo v Ljubljani** vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba blagopokojne gospe Pavle Perkove, soproge mizarkega mojstra. Pogreb bo danes ob 5. izpred hiše žalosti na Celovški cesti 97.

u — **Idrijski krožek.** Zaradi skrajno neugodnega vremena smo prisiljeni preložiti letošnjo tradicionalno proslavo sv. Ahacija na prvo nedeljo meseca julija. Prireditve bo na »Zemljici«, program in ostale podrobnosti bomo sporočili pravčasno. V primeru slabega vremena bo prireditve drugo nedeljo 9. julija.

18. junija vsi na Ljubljanski grad!

Od 15. do 23. ure velika kresna prireditev Rdečega križa! V slučaju slabega vremena bo prireditev 25. t. m.

u — **Za mestne sirote** je v počaščenje pokojne ge. Aste dr. Basajev darovala ga. Marija Bajda, študentska ulica 9, 100 din. Mestno poglavarstvo izreka darovalki najlepšo zahvalo tudi v imenu popiranih Počastite rajne z dobrimi deli!

u — **Vsi ki se zanimajo za plesno baletno umetnost,** prijavite se v baletnem studiu, ki se nahaja v prostorih bivšega kina »Tivoli«. Pouk vodi priznani plesalec Max Kürbos s spremljavo klavirja. Poučuje se tudi specialna gimnastika za osebe, ki žele ohraniti lepo linijo telesa.

u — **Mestno zdravniško dežurno službo** bo opravljal od sobote ob 20. do ponedelj. ka do 8. jutraj mestni zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ulica 7/I., telefon 36-41.

Kup prometnih nesreč. Mestni reševalci so večerj pripeljali na kirurški oddelek 16-letnega delavca Jožeta Matjažiča, zaposlenega v strojni pilotnici v Grosupljem. Peljal se je s kolesom, pa je tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo in je grosupeljski zdravnik dr. Podkoritnik, h kateremu so ga prenesli, takoj odredil prevoz v bolnišnico. Žrtev kolesarske nesreče je postal tudi Anton Eppich iz Kočevja. Prav nerodna nezgoda se je pripetila Ivani Permozarjevi, 34letni ženi železniškega strojevodje. Iz Cerknice se je peljala s taksijem, pa se je avto prevrnil, da je dobila precej hude poškodbe. Katarino Golarjevo, 64letno tovarniško delavko iz Poljske ulice, pa je Pred škofijo podrl tramvaj, da je prav tako morala v bolnišnico.

Iz Maribora

a — **Sprejemni izpit na mešani realni gimnazij v Mariboru** bo dne 24. t. m. Prijava, kolikove s kolkom za 10 din, s krstnim listom ter izpričevalom o dovršeni osnovni šoli, je treba poslati ravnateljstvu do 23. t. m.

a — **V smrt zaradi bolezn.** V petek popoldne se je ustrelil v svojem stanovanju v Vrazovi ulici 9 v desno sence 67letni trgovec z zlatinno in urami na Aleksandrovi cesti Anton Kiffmann. Domači so ga našli v sobi mrtvega. Obupal je zaradi bo. lehnosti. Žalujočim naše iskreno sožalje!

a — **Ptujska gledališka skupina** g. Fran. Žižka nastopi drevi ob pol 21. v dvorani Ljudske univerze z burko o »jezičnem dohtarju«, ki je žela na turneji ob severni meji velike uspehe.

a — **Iz muzeja.** Jutri bo muzej ves dan zaprt.

a — **Šahovske novice.** Marljiva šahov. ska sekcija UJNŽB je končala svoj prvenstveni turnir za 1939. Prvo nagrado in naslov prvaka si je zasluženo priboril g. Mišura s 6 in pol točkami od 8 dosegljivih. Sledi Marvin s 5 in pol ter Kuster s 5 točkami. V torek bo brzopotezni turnir za me. sec. junij.

a — **Iz šole** se ni več vrnil, 11letni Franc Bobič z Meljske ceste 57 je šel pred dnevi v šolo, pa se ni več vrnil. Starši so v skrbah za dečkovo usodo prijaviili zadevo policiji, ki poizveduje za pobeželim dečkom.

a — **Žeparska družba** se je spet pričela uveljavljati. Posesnici Kunigundi Hollerjevi iz Vrtič pri Gornji Kungoti je drzen žepar izmaknil na trgu ročno torbico, v kateri je bilo 120 din gotovine, razni računi, in posojilna knjižica. Stavcu Francu Guzeju iz Jerovškove ulice pa je izmaknil žepar iz suknjaka žepno uro znamke »Londinese«, vredno 800 dinarjev.

e — **Umrla je** v četrtek zvečer Na okoli 7 v Celju v visoki starosti 89 let vdova po čevljarju ga. Ivana Zdouskova, tašča mestnega uradnika in vodje mestnega pogrebnega zavoda g. Antona Zupančiča. Pogreb bo danes ob 18. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, svojem naši iskreno sožalje!

e — **Zveza gospodinj v Ljubljani** bo priredila v ponedeljek 26. t. m. ob 20.30 članski sestanek v damski sobi kavarn »Evrope« v Celju. Namen sestanka je vzbuditi zanimanje za pokret gospodinj.

18. junija vsi na Ljubljanski grad!

Od 15. do 23. ure velika kresna prireditev Rdečega križa! V slučaju slabega vremena bo prireditev 25. t. m.

ki dosega v Ljubljani presenetljive uspehe, in ustanoviti v Celju podružnico. Poslanila daje in prijave sprejema do sestanka za zvezo gospodinj ga. Mija Marinkova, Celje, Zrinjskega ulica 13.

e — **Zrtev kolesarja.** V torek ob 17. je neki kolesar na cesti v Vrhom pri Radečah povozil petletnega trgovčevega sinčka Rudolfa Magdalena iz Vrhnovega in mu zlomil desno ključnico. Dečka so oddali v celjsko bolnišnico.

e — **Individualni psiholog in grafolog** Vladimir Winteri je prišel v Celje in se nastanil v hotelu »Evropi«.

e — **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** v Celju bo imel jutri g. dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici.

Z Jesenic

s — **Zvočni kino Radio** predvaja danes in jutri ob pol 21. (jutri tudi ob 15) vefilma »Upornice«. V glavni vlogi Katarina Hepburn, znana kot Marija Stuart. Med dodatki risana šla Betty Boop in Paramountov zvočni tehnik. — Slade »Tajnosti Rdečega morja«.

s — **Legija koroških borcev na Jesenicah** se bo udeležila zleta sokolske župe Kranj v nedeljo dne 18. t. m. na Bledu. Bori bodo korakali v slavnostni povorki. Člani legije z Jesenic in Javornika se bodo zbrali v nedeljo ob 9. dopoldne pred spomenikom Viteškega kralja, člani iz Mojsprane pa na postaji na Jesenicah. Tovaršiški koroški borci, v nedeljo zbor!

Iz Litije

1 — **Velika sokolska tombola.** Sokolsko društvo v Litiji priredi v nedeljo dne 25. t. m. veliko tombolo s krasnimi dobroti. Prvi dobitek prvotno motorno kolo znamke »ARADIE«. 2. Dobro rejen mlad juncer montafonske pasme, 3. kompletna moderna kuhinjska oprema, izdelek trvdice Franc Kunstler v Litiji, 4. žensko kolo, 5. moško kolo, 6. koža podplatov znamke »Frakna«, darilo tovarne usnja Pavel Knaflič, šmartno pri Litiji, 7. železen plug najnovejše konstrukcije, izdelek kovača Vidoviča Gojka v Litiji, 8. štiri m³ bukovih drv, 9. krasna srebrna doza, 10. sodček piva in še preko 300 drugih praktičnih in lepih dobrot. Začetek tombole točno ob 3. uri popoldne na glavnem trgu pred sokolskim domom v Litiji. Cena tablicam samo 3 din, ter se dobe po vseh trgovinah in trafikah, tako v trgu Litiji kakor v vseh ostalih krajih litijskega sreza. Ne zamudite prilike, v nedeljo 25. t. m. vsi na tombolo v Litijo, kjer se dobi za 3 dinarje novo motorno kolo vredno din 7000!

Iz Kranja

r — **Danes in jutri** sta zadnja dneva razstave umetniške fotografije v veliki dvorani hotela »Stara pošta«. Kranjsko občinstvo naj izkoristi še ta dva dneva, da si ogleda dela mnogih naših najboljših fotomaterjev, ki so dobivala prve nagrade na svetovnih fotografskih razstavah. Vstopnina je malenkostna.

Iz Šoštanj

8 — **Dve sokolski prireditvi.** Jutri, v nedeljo ob 15. bo na Glavnem trgu velika sokolska tombola z mnogimi lepimi in praktičnimi dobroti. V nedeljo 25. t. m. pa priredi naš Sokol na svojem letnem telovadšču društveni nastop. Nastopili bodo vsi telovadni odseki. Ob tej priliki se bo izvršilo tudi svečano razvije naraščajočega prapora.

SENZACIJA LJUBLJANE!

Trije mušketirji

KINO UNION — Tel. 22-21

Z velikim zadovoljstvom in vshičenjem odhajali so gledalci od večerajšnje premiere francoskega vefilma

DONSKI KOZAKI (LA BRIGADE SAUVAGE)

KNEZ JUKA TRUBECKOJ prvič v filmu. — Sodelujejo: VERA KORENE, CHARLES VANEL, ROGER DUCHESNE

Na vsak način si oglejte ta prekrasni film

PREDSTAVE ob 16., 19. in 21.

KINO MATICA

Poverljiva naredba

Mogočen prikaz sodobne neoljalne konkurence, ki ruši vse, kar ji pride pod roke in se ne straši niti najpodlejših podvigov za dosego svojih zločinskih namenov.

KINO SLOGA — Tel. 27-30.

Viktor de Kowa, Paul Hartmann, Susi Graf, Tatjana Seis

a — **Střahovalec mariborskih podstrešij** obsojen. Mariborski mali kazenski senat je obsodil večerj dopoldne 23letnega Jožefa Poša iz Maribora na tri leta strogega zapora in izgubo častnih državljijskih pravic za 3 leta, ker je skoraj celo leto vzemiral mariborsko prebivalstvo s svojimi vlogami po podstrešjih. 27 vlogov se mu je posrečilo. Pri 28. pa je imel smolo in so ga zajeli.

Iz Celja

e — **Pozdravni večer br. Konradu Grlicu** bo priredilo Sokolsko društvo Celje-matica v torek 20. t. m. ob 20.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Vabimo vse sokolsko članstvo, da se udeleži tega večera in s tem počasti našega telovadnega prvaka. Ob tej priliki bo tudi prvokrat nastopil društveni jazz.

8 — **Protituberkulozni teden** je lepo uspel. Tukajšnja Protituberkulozna liga je tudi letos priredila protituberkulozni teden. Vršila so se predavanja zdravnikov iz Topolišče o namenu in pomenu tedna in boja proti jetiki. Tako predavanja so bila v šmartnem, Belih vodah in Zavodnjem, povsod so bila deležna lepega obiska, med poslušalci so bili zlasti številni kmetje in delavci. Za otvoritev tedna pa je liga priredila v Sokolskem domu akademijo s petjem, deklamacijami in predavanjem šefazdravnika iz Topolišče dr. Furlana. Podobne akademije kaže v bodoče redno prirejati.

ABBZIA

HOTEL CRISTALLO

Prvovrsten. Carobna lega ob obali. Sobe z razgledom na morje z loggijo. Lastno kopališče na obali. Restavracija na terasi in vrtu. Cristallo-bar.

LJUTOMER. Zvočni kino Sokolski dom bo predvajal danes ob pol 21. in jutri ob 16. in ob pol 21. operetni film »Gasparone« Naslednji film dne 29. t. m.

ČRNOMELJ. Sokolski zvočni kino v Črnomlju bo predvajal drevi in jutri popoldne in zvečer film: »Moj sin g. mini-ster«.

PTUJ. Zvočni kino Ptuj predvaja danes ob 20. in jutri ob pol 19. in pol 21. uri film »Bajazzo«. Kot dodatek Foxov žurnal in kulturni film.

DOLENJI LOGATEC. Zvočni kino Sokol bo predvajal drevi ob pol 21. in jutri ob 17. popoldne in pol 21. veselo opereto »Princeza ostrige«. Prihodnji spored od 23. do 26. t. m. »Snežulčica«. Vstopnice si lahko rezervirate od četrka dalje pri hišniku.

Požar

je uničil kmetijo

Višnja g'ora, 16. junija.

Zločinska roka je zanetila ogenj pri posestniku Janezu Zupančiču v malem naselju Starem trgu pri Višnji gori. Vsi domači in sosedje so bili v trdnem snu. Bilo je nekaj minut po polnoči, ko je močno prasketanje in svetlikanje prebudilo vaspalane. »Gori, gori!«, so presunljivo odmevali klci na pomoč. Medtem je ogenj že zajel vsa gospodarska poslopja. Zgorela je šupa za stelo, kozolec, hlev, in ostala gospodarska poslopja. Prizadevanju domačinov, sosedov in gasilcev iz Višnje gore, ki so prihitali na kraj nesreče z motorji, je uspelo, da so rešili Zupančiča vsaj hišo, oteli so pred nesrečo še ostale sosedje. Rešili so tudi svo živino, le enega konja niso mogli tako hitro potegniti iz gorečega hleva, zato je žival precej opečena.

Na kraj nesreče so prihitali tudi višenski orožniki, ki so takoj uvedli preiskavo, da bi ugotovili vzrok požara. Ugotovljeno je, da je ogenj nastal v š

Gospodarstvo

Sklepi konference kmetijskih zbornic

V petek je bila v Beogradu zaključena dvodnevna konferenca kmetijskih zbornic. Na konferenci so razpravljali o vseh preloženih vprašanjih, ki zanimajo naše kmetijstvo. Vrh tega je bila razprava o referatih, ki so se nanašali na kolonizacijo v Bosni in Hercegovini, na proizvodnjo industrijskih rastlin, na svilarstvo v Južni Srbiji in na škodo, ki jo povzroča borski rudnik okoliškim prebivalcem. Obširna je bila tudi razprava o zahtevi, da se izdela državni načrt za pospeševanje kmetijstva. Končno je bilo sklenjeno, da se ustanovi Zveza kmetijskih zbornic s sedežem v Beogradu. Sklepi konference so bili združeni v resoluciji, ki pravi med drugim naslednje:

1. Trošarine mestnih občin na kmetijske proizvode in na predmete, ki jih kupuje kmet, se morajo znižati. Preden se trošarine odobrijo, naj se predloži dostavilo kmetijskim zbornicam v izjavo.
2. Ustvariti je treba rezerve volne, in sicer na ta način, da se volna odkupi po ugodnejših cenah. V ta namen je treba izdati posebno uredbo. Kmetijsko ministarstvo naj že v juliju skliče konferenco za ugotovitev cen oljnih semen iz letine 1940, tako da bodo kmetovalci o pravih cenah vedeli, s kakšno ceno lahko računajo. Cene za oljno seme je treba povišati. Država naj intervenira na trgu, da se dosežejo ugodnejše cene za žito, živino in sadje. Državne železnice naj dovolijo 75% popust za prevoz pšenice, koruze in moke v pasivne kraje na ta način, da se ugodnost prizna samo kmetijskim organizacijam in občinam. Čim prej naj se zgradijo potrošni žitni silosi v pasivnih krajih.
3. Zbornice predlagajo, da se izdela gospodarski načrt za povzdigo vsega narodnega gospodarstva, ki naj bi na prvem mestu obsegal kmetijstvo, ker je kmetijstvo osnova vseh ostalih gospodarskih panog. Načrt industrializacije države naj bo sestavljen del tega gospodarskega načrta. Pri sestavi načrta se mora omogočiti sodelovanje kmetijskih zbornic in kmetijskih organizacij, zlasti glede angažiranja sredstev državnega proračuna in sredstev državnih denarnih zavodov. Ker brez organizacije kmetov ni mogoče načrtno pospeševanje narodnega gospodarstva, zato naj se kmetovalci s podporo države organizirajo v združenja in drugih organizacijah.
4. Nujno je potrebno sodelovanje države v proizvodnji tvorniških izdelkov, ki so neobhodno potrebni za vzdrževanje in po-

speševanje kmetijske produkcije, zlasti kmetijskega orodja in strojev, cepiv, umetnega gnojila, obrambnih sredstev proti škodljivcem, modre galice in cementa. Povsod, kjer je to mogoče, pa naj se favorizira zadrzna proizvodnja teh predmetov.

5. Zbornice ugotavljajo, da je treba zno-va proučiti vprašanje kmečkih dolgov in bodočega kreditiranja kmetov. Zbornice bodo o tem vprašanju za prihodnjo konferenco zbrale potrebne podatke.

6. O vprašanju kolonizacije in uzurpacije državnih zemljišč v Bosni in Hercegovini je treba izvesti reforme.

7. Potreba izvoza sladkorja je dokazala, da niso bile resnične trditve tvornic sladkorja glede stanja našega sladkornega gospodarstva. Zbornice protestirajo proti temu, ker se v letošnjem letu ni izvršilo povišanje cene za sladkorno peso. Nujno je treba rešiti vsa vprašanja v zvezi s sladkornim gospodarstvom in izvesti preiskavo proti onim čimteljem, ki so povzročili sedanje stanje in potrebo uvoza sladkorja.

8. Proizvodnja maka, bombaža, tobaka in svil pod dirigiranim sistemom slabo napreduje, ker producenti ne dobijo pravičen ekvivalent za svoje delo, pri uvedbi teh kultur.

9. Dim iz naprav borskih rudnikov povzroča veliko škodo okoliškim kmetovalcem, zato predlagajo zbornice, da to škodo ugotovi neodvisna komisija.

10. Kmetovalcem v živinorejskih krajih naj monopolska uprava da na razpolago zadostne količine živinske soli.

11. Kadar se spreminjajo železniške tarife, je treba konzultirati predstavnike kmetijskih zbornic, zato naj v tarifnem odboru vsaka zbornica dobi svojega delegata. Ugotoviti je treba, kakaj doseg predstavniki kmetijstva še niso mogli prisostvovati sejam tarifnega odbora.

12. Zaradi uspešnega poslovanja kmetijskih zbornic je treba spremeniti nekatere določbe uredbe o kmetijskih zbornicah, in sicer v tem smislu, da so ministrstva in banovine dolžne poslati zbornicam v izjavo predloge zakonov, uredb in pravilnikov.

13. Z uredbo naj se izpopolnijo zakonski predpisi o sreskih kmetijskih odborih na ta način, da bo izvoljeni zbornični svetniki član sreskega kmetijskega odbora v svojem sresu.

14. Konferenca je sklenila ustanoviti Zvezo kmetijskih zbornic s sedežem v Beogradu. Ustanovljena skupščina bo 16. avgusta t. l.

denda omejena na maksimalno višino 5%. Institucija občnega zbora bo sicer ostala, občni zbor pa ne bo več imel vpliva na vodstvo banke, zato ne bo na občnih zbora glasovanja in sklepov, razen na občnem zboru 30. junija t. l., ki bo še formalno sklepal o predlogu glede odškodnine delničarjem. Delničarji bodo dobili za vsako delnico od 500 mark novo delnico v enaki nominalni vrednosti, za odškodnino zaradi omejitve dividendnih izplačil pa po vrhu še 4.5% zakladne bone za 400 mark. Inozemskim delničarjem Reichsbanke bodo v zameno ponudili prednostne delnice nemške Goldskont banke z zajamčeno dividendo 4%. Po besedilu novega zakona ni stabilnost nemške valute odvisna od zlate in devize podlage, temveč se vzdržuje na ta način, da mora biti vsota izdanega denarja v pravilnem razmerju s prometom ustvarjenih dobrin.

Gospodarske vesti

= Rudnik Stanovsko drugi na dražbi. Te dni je bil rudnik Stanovsko drugi na dražbi. Pred meseci ga je izdral zagrebški industrijec Kosta Milinov. Dosedanji lastnik inž. Ključenko pa se je proti dražbi pritožil. Sedaj je tudi pri drugi dražbi Kosta Milinov izdral rudnik za 68.450 din. Rudnik je bil cenjen na din 205.342. Kakor se čuje, je inž. Ključenko spet vložil pritožbo. Bratovska skladišna bo izgubila terjatve 228.000 din. Lastništvo rudnika namreč ni dalo nobenih prispevkov za bratovsko skladišnico, niti tistih, ki jih je pobiralo rudarjem.

= Lanskoslovanstvo pivovarne Union. Delniška družba pivovarne Union je imela včeraj svoj 29. redni občni zbor. Iz letnega poročila posnemamo, da se je v lanskem letu zaradi ugodnega vremena in nekoliko boljših gospodarskih razmer konsum piva povečal. Pivovarna je prodala 40.971 hl piva nasproti 33.700 hl v prejšnjem letu in 27.000 hl v najslabšem letu 1936. Prodaja piva pa še vedno hudo zaostaja za prodajo v prejšnjih normalnih letih, ko se je gibala na višini preko 100.000 hl in tudi ni v razmerju s kapaciteto naprav. V drugih panogah družbene produkcije vladajo težkoče še dalje in je zaznamovani poslabšanje. Podjetje je lani zabeležilo 1.50 milijona din čistega dobička nasproti 1.08 milijona din v prejšnjem letu. Izkupček od prodane piva, kvasa in spirita je znašal lani 41.7 milijona din, po odbitku trošarin v višini 15 milijonov din pa ostane od tega izkupčka 26.7 milijona din (prejšnje leto 22.8 milijona din). Obratni stroški so znašali 12.2 milijona din (10.9), izdatki za surovine pa 9.4 milijona din (7.2), davki 0.9 milijona din (1.1), amortizacijski odpisi 2.5 milijona din (2.6) in odpisi dubioznih terjatev 0.3 milijona din (-). Po sklepu občnega zbora bo družba plačala delničarjem 5% dividendno (5 din na delnico), na novi račun pa se prenese 0.3 milijona din. V bilanci so nepremičnine vnešene z vsoto 12.2 milijona din (prejšnje leto 16.1), vrednost strojev znaša 3.2 milijona din (4.7), vrednost sodov in inventarja 2.6 milijona din (2.8) in vrednost zaloga 6.4 milijona din (6.9). Vsota dolžnikov se je dvignila na 21.8 milijona din (17.2) in vrednostnih papirjev na 4.0 milijona din (3.3). Pri delniški glavnici 24 milijonov din izkazuje bilanca 21.0 milijona din rezervnih fondov (20.3), upniki pa znašajo 3.7 milijona din (5.7).

Borze

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14.30 (v večerajšnjem poročilu je bil po pomoti označen tečaj 13.80 namesto 14.30). Za češke klirinške krome je bilo v Ljubljani povpraševanje po 1.5050; v Zagrebu je prišlo do prometa pri višjem tečaju 150.6250 v Beogradu pa je ostal tečaj nespremenjen 1.50. Grški boni so se v Zagrebu trgali po 31 in v Beogradu po 31.25. Tečaj na svobodnem trgu so izračunani, kakor doslej na osnovi tečaja 258 din za funt.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri nestalni tendenci notirala 465 — 468 (v Beogradu je bil promet po 466.25 — 467.50). Zaključki pa so bili v 7% Blairovem posojilu po 94 in v delnicah Trboveljske po 176.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 206.20 — 209.40, Pariz 116.42 — 118.72, New York 438.75 — 444.75, Curih 995 — 1005, Milan 231.95 — 235.05, Amsterdam 2337 — 2375, Berlin 1771.12 — 1788.88, Bruselj 748.50 — 760.50. Tečaji na svobodnem trgu: London 256.40 — 259.60, Pariz 144.82 — 147.12, New York 5459.01 — 5519.01, Curih 1236.57 — 1246.57, Amsterdam 2906.13 — 2944.13, Bruselj 930.76 — 942.76.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.76, London 20.7850, New York 444, Bruselj 75.45, Milan 23.35, Amsterdam 235.60, Berlin 178, Stockholm 107 Oslo 104.40, København 92.75, Sofija 5.40, Praga 15.03, Varšava 83.62, Budimpešta 87, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 465 — 468, 4% agrarne 62 den., 4% severne agrarne 59.50 — 60.50, 6% beguške 87.50 den., 6% dalm. agrarne 86 — 87, 7% stabiliz. 100 den., 7% invest. 100 — 101, 7% Seligman 99 den., 7% Blair 93.50 — 94.75 (94), 8% Blair 100.50 — 103; delnice: Narodna banka 7500 den., PAB 212 den., Trboveljska 173 — 175 (176), Gutmann 40 — 50, Sečera Osiček 80 — 82. Beograd. Vojna škoda 465.50 — 466 (466.25 — 467.50), za junij 465 — 466 (467), 4% agrarne 62 den., 4% severne agrarne 60 — 60.50, 6% beguške 88.25 — 88.50 (88.50 — 88.75), 6% dalm. agrarne 86.25 — 86.50, 7% invest. 101 — 102, 7% Seligman 100 den., 7% Blair 93 — 94.25, 8% Blair 101 — 102, Narodna banka 7400 — 7500, PAB 212 — 213 (212.50).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 16. junija. Začetni tečaji: pšenica: za junij 73.125, za sept. 73.875, za dec. 75; koruza: za junij 49.75, za sept. 51, za dec. 51.375.

+ Novosadška blagovna borza (16. t. m.). Tendence stalna. Pšenica: 78/79 kg baška 147 — 148; sremška 147 — 148; slavonska 148 — 148; banatska 146 — 150. Rž: baška 135 — 137.50, Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 150 — 152.50, jari 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 144 — 146. Koruza: baška 116 — 117; baška pariteta Indija in Vršač 116 — 117, Moka: baška in banatska 90g in

ZA GOSPODINJSTVO
SKRBITE VI, ... JAZ
PA ZA VAŠO KOŽO!

Ni dvoma, da gospodinjska opravila škodujejo koži. Toda bodite brez skrbi, ker Vas NIVEA varuje pred škodljivimi vplivi. NIVEA Vam namreč krepi kožno staničevje, ohranja kožo zdravo in svežo ter ji daje mladostni izraz. Toda samo NIVEA vsebuje EUCERIT, okrepevalno sredstvo za kožo!

+ Liverpool, 15. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za junij 5.22 (prejšnji dan 5.22), za sept. 4.80 (4.79), za dec. 4.59 (4.55).

BOMBAZ

+ Liverpool, 15. junija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za junij 5.22 (prejšnji dan 5.22), za sept. 4.80 (4.79), za dec. 4.59 (4.55).

Odmev kočevske gospodarske katastrofe

Velečlenjeni gospod urednik! Dne 4. junija 1939. ste v »Jutru« št. 128 stran 2, v 4. in 5. stolpcu prinesli članek pod gornjim naslovom, ki se tiče tudi mene. V smislu določil zakona o tisku Vas prosim, da prinesete sledi

popravek:

Ko sem jaz kot novoizvoljeni mestni župan kočevski vstopil dne 24. oktobra 1924. v petlanski direktorij Mestne hranilnice kočevske, nadomestivši bovskega župana, so znašale tega dne naložbe Mestne hranilnice pri Merkantilni banki že 4.593.000.—, pri ostalih denarnih zavodih, to je bankah izven Kočevja pa še nekaj več in to pri okroglo 14 milijonov din vseh vlog. Statuti so bili torej že tega dne težko kršeni, ker bi smele znašati take naložbe po takrat veljavnih pravih hranilnic le toliko, kolikor je znašal rezervni fond oziroma pozneje po novih statutih največ eno tretjino vlog. Rezervni fond pa ni dosegel niti eno desetino teh naložb. Tudi s sklepom z dne 18. 7. 1923., s katerim je Mestna hranilnica limitirala naložbe pri Merkantilni banki s 3.000.000 din, so bili njeni statuti težko kršeni.

Ko sem otrej pri svojem vstopu dne 24. 10. 1924. našel tako stanje, sem pri seji vprašal, odkod ta praksa. Opozorilo se me je, da se drugače sploh delati ne da, ako hočemo izplačevati vlagateljem obresti, ker je denarja v hranilnici preko potreb okoliša, da pa ga morajo nekam pldonosno naložiti, ako naj krijejo režijo in plačujejo vlagateljem obresti. Opozorilo so me, da so te naložbe vsak čas dvigljive, razun ca 1 in pol milijona, ki je bil naložen pri Merkantilni banki proti trimesčni odpovedi ob 10% obrestovanju, ostale naložbe pa ob 8%, in ker so vsak čas dvigljive, da so to le neke vrste depozitum in ne prave naložbe kot to mislijo statuti. To prisilno stanje in ravnanje, da odobruje leto za letom tudi širši odbor hranilnice, se stoječ iz 16 članov, dalje vrhovna kontrola iz treh članov, pa tudi vlada kot vrhovna nadzorna oblast leto za letom, kateri se koncem vsakega poslovnega leta predloži obračun in bilanca, v kateri so naložbe pri posameznih denarnih zavodih označene s številkami in imeni. Navzočni vladni komisar mi je to potrdil. Da te navedbe odgovarjajo dejstvu, sem se prepiral iz predloženih zapisnikov ter potrjenih bilanc.

Ker sem vedel, da so Merkantilno banko ustanovili trije denarni zavodi v našem okraju, oziroma njih funkcijariji, ki so jo tudi vodili, med njimi tudi funkcijariji kočevske hranilnice, v namenu, da bi denar ostal doma in da bi s tem denarjem oplojali industrijo, trgovino in obrt v okraju ter tako, zlasti krošnjarskim rodbinom preskrbeli doma kruha ter krošnjarstvo omejili, in ker mi je bilo dalje znano, da vodijo Merkantilno banko odlični gospodarstveniki iz našega sresca, možje vredni vsega zaupanja, znani deloma tudi izven mej Slovenije kot taki, nisem ob tem položaju ter soglasju vlad in poslovnih faktorjev imel povoda posegati v organizacijo treh denarnih zavodov ter razdirati s tem povojni razvoj industrializacije Kočevja, zlasti, ker so pri tej industrializaciji našli kruha tudi izredno številni slovenski ljudje, ker je bi-

lo vodstvo v zanesljivih slovenskih rokah. Tudi, ako bi bil jaz s svojim tozadevnim predlogom prodril, bi morala hranilnica denar zopet protistatutarno naložiti, čeprav drugod izven sresca, v kakšni drugi banki. Katera banka je pa dobra in katera slaba, se pa da s sigurnostjo reči samo za nazaj.

Ko je vsled umetno organiziranega runa vlagateljev na Merkantilno banko in Mestno hranilnico v korist novoustanovljene čisto nemškega denarnega zavoda začelkom julija 1927. postalo jasno, da so naložbe pri Merkantilni banki ogrožene, so znašale iste 6 1/2 milijona din, val. 30. 6. 1927. ob ca 20 milijonov din vlog pri Mestni hranilnici. Od časa mojega sodelovanja pri Mestni hranilnici so torej te naložbe pri Merkantilni banki narasle za 2 milijona din, pri čemer pa ni prezreti, da sta bila oba zavoda v medsebojnem kontokorentnem računu, vsled česar so se vsakega pol leta pripisovale obresti glavnici in je v teh dveh milijonih plusa skoro en milijon obresti in zamudnih obresti, pripisanih glavnici. Razun tega se je sodno ugotovilo, da je predsednik Mestne hranilnice (Nemec, ker je bila Mestna hranilnica pretežno nemški zavod) samo leta 1927 na lastno pest in brez naše vednosti naložil v Merkantilni banki enkrat din 500.000.— in enkrat din 200.000.—, s čimer se gornja diferena še bolj zmanjša ter gre na račun naložb, ki jih je isti predsednik napravil v prejšnjih letih na isti način in brez moje vednosti. Jaz nisem bil niti ustanovitelj Merkantilne banke, niti član njenega upravnega ali nadzornega odbora ter nisem imel nobenega vploga v njeno poslovanje. Sicer pa Merkantilna banka tudi ni bila nikdar v konkurzu, vsled česar tudi ni mogla nikogar potegniti za seboj v konkurzu.

Nemogoče je, da bi imela občina kočevska 23 milijonov dolga zaradi Mestne hranilnice, ker jamči le za vloge, ki znašajo le še ca 7 milijonov din. Te vloge izplačuje Mestna hranilnica po od vlade odobrenem načrtu in sicer da letno 2% na račun vloge, 3% pa na račun obresti, tako, da bodo vloge izplačane najkasneje v 50 oziroma sedaj še 47 letih. Za to pokritje se rabi letno največ din 350.000.—, kateri znesek so pa vsakoletno zmanjšuje vsled periodičnih izplačil. Kolikor tega zneska ne more pokriti hranilnica iz svojih dohodkov iz izposojenih kapitalov, ga pokrijejo mesti elektrnični konzumenti, ki plačujejo v ta namen občini posebno doklado, tako da občina s svojim jamstvom za Mestno hranilnico ta izplačila na gornji način le posreduje. Res da je l. 1935. podala Mestna hranilnica po svojih tedanjih funkcijarijih proti meni in tov. kazensko ovadbo, toda isto je že okrožno sodišče Novo mesto kot brezpredmetno zavrnilo. To zavrnitev je na pritožbo hranilnice potrdilo tudi apelacijsko sodišče in zavrnilo njeno pritožbo s pristavkom, da je ovadba za zatrevani delikt sploh prepozno podala.

Vzpričo tega položaja moji tovariši in jaz popolnoma mirno in lahke vesti pričakujemo končne sodbe, ker kar smo delali, smo delali le v javno korist.

Kočevje, dne 7. junija 1939.

Dr. Ivan Sajovic I. r.

Župni zlet sokolske župe Maribor

Dežela kneza Koclja, kliče to nedeljo v Mursko Soboto. Najsevernejša pokrajina, kjer se stika tromeja, proslavlja 20let svobode. Sokolstvo se zbere na svojem župnem zletu, ki bo na Stadionu Viteškega kralja Sportnega kluba Mure sredi senčnatih gozdov. V bližini je kopališče velike občine Murske Sobotne. Zanimanje za župni zlet in »Prekmurski teden« raste iz dneva v dan.

Drevi ob 19.30 bo slavnostna akademija na grajskem dvorišču, pri kateri sodelujejo društva Maribor-matica, Maribor I., Celje-matica, Ljutomer in Murska Sobota. Jutri bo ob 6. uri budnica, ob 8. uri skušnje za popoldanski nastop, ob 9. uri polaganje venca na grob padlih Sokolov. Legionarjev, ob 11. uri zbirališče na Stadionu Viteškega kralja SK Mure za povorko, ob 11.30 bo povorka po mestu. Ob 15. bo telovadni nastop na Stadionu SK Mure. Pri nastopu sodeluje olimpijski prvak brat Grlic iz Celja s svojo vrsto, in z olimpijskimi vrhunskimi vajmi. Po nastopu bo ljudska veselica. Preskrbljeno bo za prvovrstna vina, jedila in slaščice. Sodelujejo tri godbe: vojaška godba iz Varaždna, središka sokolska godba in gasilska godba iz Murske Sobotne.

ZAHTEVAJTE

Ficinus Act
G U M O
v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah

Velika dela za elektrifikacijo savske banovine

Leta 1937. je savska banovina ustanovila svojo Banovinsko električno podjetje z namenom, da na najširši osnovi izvrši elektrifikacijo savske banovine. Pod vodstvom predsednika upravnega odbora univ. prof. inž. Plohla in pod tehničnim vodstvom univ. prof. inž. Horvata so izdelali načrte za glavne električne vode visoke napetosti in omrežja v posameznih krajih, obenem pa so proučili vse možnosti za izgraditev velike hidroelektrične centrale. Podjetje je že zgradilo v številnih občinah oddajna omrežja in dobiva zaenkrat električni tok od Zdrženih električnih central Zagreb-Karlovac.

Nova hidrocentrala na Fužinah

Sedaj pa bo Banovinsko električno podjetje zgradilo svojo električno centralo in omrežje visoke napetosti. Prvotno je obstajal načrt, da se zgradi hidrocentrala na reki Korani v bližini Karlovca. Ta načrt pa je Banovinsko električno podjetje opustilo in je izdelal drug načrt za hidro-centralo na reki Ličanki v bližini Fužin južno od Delnic. Ta centrala, bo obratovala z razmeroma majhno količino vode, toda z izredno visokim padcem in je kapaciteta centrale predvidena na 25.000 konj. sil. Zgradili bodo dve dolinski pregradi, tako da bosta nastala dva velika bazena odnosno jezera visoko nad Fužino, od koder bo voda skozi tunel in cevi izpeljana do centrale v Tribiljah. Padec vode bo znašal 650 m. Priprave za gradnjo te centrale, v teku katerih so proučili zlasti teren glede možnosti zajetive, da ne bi propuščal vode, so v glavnem dovršene. Sedaj poročajo iz Beograda, da so banovinska električna podjetja že zaprosila v Beogradu za koncesijo in bodo z gradbenimi deli v kratkem že pričeli. Centrala bo dograjena leta 1941.

Elektrifikacija

proge Sušak—Srpske Moravice

Banovinsko električno podjetje bo pospešilo dela pri gradnji centrale in daljnovoda tudi zaradi potreb državnih železnic. Sklenjeno je namreč, da se izvrši elektrifikacija železniške proge Sušak—Srpske Moravice in bo nova centrala potem oskrbovala elektrificirano progo z električnim tokom.

Nova velika posojila

Banovinsko električno podjetje je za prva dela dobilo od banke uprave 2 milijona din subvencije. Pri Banovinski hranilnici je doslej najelo 5 milijonov din posojila, pri zagrebški Gradski štedionici 10 milijonov, nedavno pa je dobilo od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu še 10 milijonov din posojila. Sredstva iz teh posojil v skupni višini 25 milijonov din pa so v glavnem že porabljena. Sedaj bo Banovinsko električno podjetje zaprosilo za odobrenje, da najame nadaljnja posojila v višini do 125 milijonov din, in sicer za izgraditev daljnovodov in za gradnjo hidrocentrale.

Plačevanje kmečkih dolgov

Privilegirana agrarna banka objavlja podatke o pobranih anuitetah, ki so jih plačali kmečki dolžniki za dolgove, ki jih je prevzela banka. Do 31. maja t. l. so kmečki dolžniki plačali 305.1 milijona din, in sicer v prvem letu t. j. do 31. decembra 1937 143.5 milijona din, v letu 1938 130.4 milijona din, letos pa v prvih štirih mesecih t. j. do 1. maja 31.2 milijona din. Od letošnjih vplačil odpade na centralo v Beogradu 17.5 milijona din, na področje v Ljubljani 6.9 milijona din, na področje v Zagrebu 4.1 milijona din in na področje v Sarajevu 2.9 milijona din. Razmerna slabo plačujejo kmečki dolžniki svoje obveznosti na področju sarajevske in zagrebške podružnice.

Nadalje so objavljeni podatki o anuitetah, ki jih je doslej plačala Privilegirana

agrarna banka denarnim zavodom za odstopljene kmečke dolgove. Plačilo druge anuitete le počasi napreduje, ker se ta druga anuiteta plačuje denarnim zavodom le za definitivno prevzeti portfelj. Na račun prve anuitete je Privilegirana agrarna banka odslej izplačala denarnim zavodom 124.7 milijona din (od tega zavodom na področju centrale 59.1, na področju zagrebške podružnice 24.8, na področju ljubljanske podružnice 26.5, in na področju sarajevske podružnice 14.3 milijona din). Na račun druge anuitete pa je Privilegirana agrarna banka doslej izplačala zavodom le 35.4 milijona din (od tega zavodom na področju centrale 14.9, na področju ljubljanske podružnice 10.6, na področju zagrebške podružnice 35.1 in na področju sarajevske podružnice 3.6 milijona din).

Uvedba firerskega principa pri Reichsbanki

Stabilnost valute in zlato kritje Nemški državni kancelar je izdal nov zakon o nemški Reichsbanki. Po tem zakonu se nemški novčanični zavod neposredno podredi firerju, ki bo dajal vodstvu načelna navodila in bo sam izdal važnejše odločbe, zlasti o višini kreditov, ki jih sme banka odobriti državi, o najvišjem znesku državnih zakladnih menic, ki jih sme imeti banka v portfelju in o sploh o višini obratnega kredita. Po navodilih in pod nadzorstvom firerja vodi posle Reichsbanke predsednik z ostalimi člani direktorja. Tudi v internem poslovanju se

uvaja firerski princip. V direktoriju Reichsbanke odloča predsednik in so člani direktorja vezani na odločbe predsednika, tako da ni več večinskih sklepov. Pri Reichsbanki se ustanovi poseben svet, ki mu predseduje predsednik Reichsbanke. Ustanovitev tega sveta ima namen vzpostaviti zvezo med Reichsbanko in vodilnimi osebnostmi nemškega gospodarstva. Glavnica Reichsbanke ostane nespremenjena na višini 150 milijonov mark. Delnice smejo odsej imeti samo nemški državljani, ki izpolnjujejo po svojem pokolenju pogoje za nakup teh delnic, kakor tudi pravne osebe s področja Nemčije razen Češke in Moravske.

Da se onemogoči vsaka spekulacija z delnicami Reichsbanke, je za bodoče divi-

TIENCIN

Ze od nekdanj predstavlja Tiencin oboroženo taborišče. V tem mestu se namreč križajo interesi različnih evropskih in izvenevropskih držav. Koncesije za belokozce so strogo ločene od drugih mestnih predelov, zato so meje med koncesijami strogo izolirane. Zamrežene z bodečo žico, barikadami, vrčami peska itd. Na najvišjem posloplju v mestu, v sedemnadstropni stavbi Čulneje so postavljene strojnice in v nobeno koncesijo ni mogoče priti brez posebnega dovoljenja. Slika na levi z visokim poslopljem prikazuje ulico, ki ima skoro evropsko lice; slika zraven kaže zgoraj na desni in levi žične ovire in barikade pred koncesijami, spodaj pa glavno ulico v Tiencinu

Iznajdljiv Američan

Od sklepanja zakonov preko kurjih očes do napak tujih ljudi

Amerika, dečela iznajdljivih ljudi. Kdor ima nekaj tega daru, se mu ni bati, da bo umrl od gladi.

Mister Franklin Mittau iz New Yorka je takšen človek. To je pokazal že pred desimi leti, ko je iz šole stopil naravnost v službo kot »justice of peace«, to je približno tisto, kar so v Evropi poročni uradniki. Njegova najvažnejša funkcija je bila namreč sklepati zakone.

Takrat so bili časi, ko je bilo mogoče s tem mnogo služiti. Uživanje alkohola je bilo tedaj strogo prepovedano — zavoljo tega je vse pilo. Denarja je bilo takrat tudi še dosti in paragrafi o zakonih so bili v večini ameriških držav takšni, da sta mogla dva zakona željna človeka kar sredi noči, naravnost iz kakega nočnega lokala, poiskati poročnega uradnika ter dobiti tudi uradno potrdilo svoje zveze »za življenje«. Če pri tem svečanem aktu nista bila popolnoma trezna, je bilo vseeno, mister Mittau se za to ni brigal, saj je vedel, da mu ljudje v takšnih okoliščinah namesto nekoliko dolarjev honorarja, kolikor je bilo predpisano, dajo radi tudi cel stotak v dolarjih za to, da se je dal zbuditi sredi noči in pripraviti za poročni obred. Mittau si je znal v newyorški okolici izbrati primeren mesto sredi nočnih lokalov, ki so mu prav pogosto omogočali takšne prilike.

Toda potem so se časi poslabšali. Prohibicijo so odpravili. S tem so odpravili ljudem voljo do prekomernega pitja, za kar tudi ni bilo več dosti denarja. Za hitre poroke pa denarja še celo ni bilo več in to je čutil najbolj Mittau sam, ki so mu dohodki postali skopi. Nekaj časa je z oglašitvijo ponujal celo sklepanje zakonskih zvez na obroke, to se pravi: bil je pripravljen, da bi mu honorar za njegovo opravilo plačali v obrokih. Ker je pa to imelo malo uspeha in je spoznal, da imajo ljudje res malo denarja, si je izmislil sistem izmenjave. Namesto denarja naj bi mu ljudje za njegovo delo dajali blago.

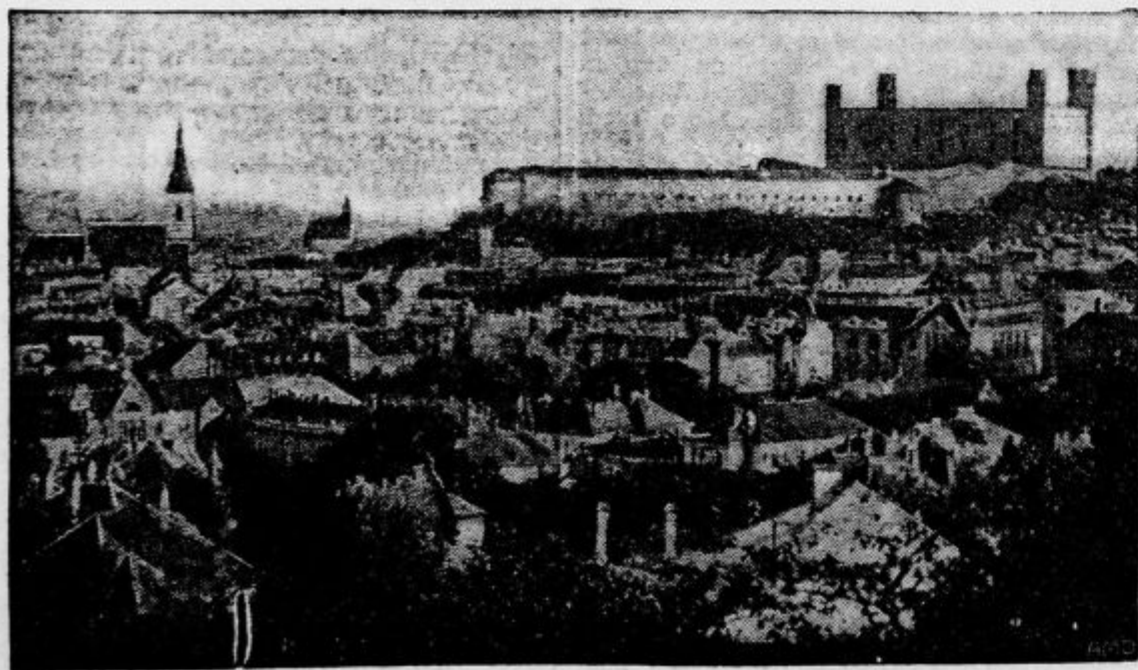
Za ta način preživljanja je treba biti gibčen, avtomobila pa ni imel. Tedaj si je izmislil poseben način, da bi ga avtomobilisti zastoj prepeljali iz Stamforda, kjer je stanoval, v New York in nazaj.

Več porodov!

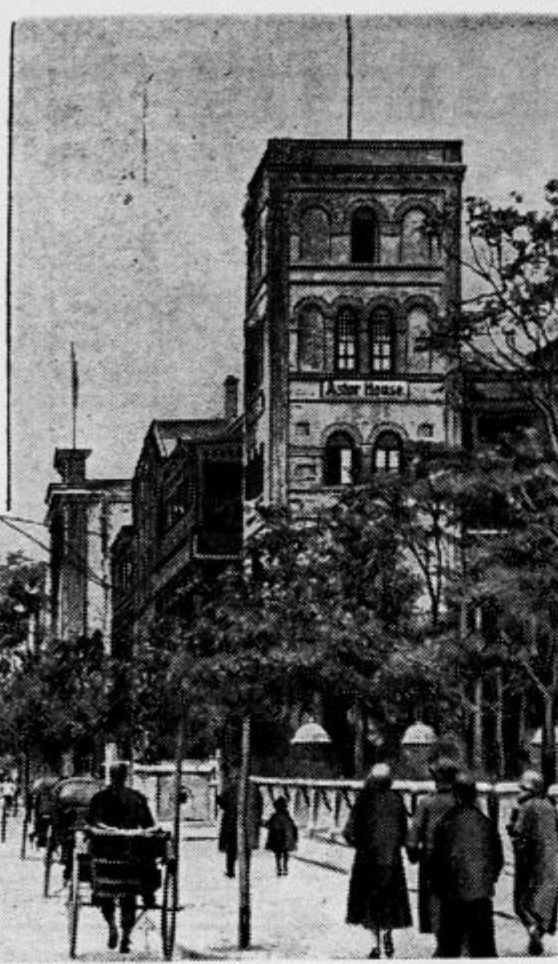

Francija je začela propagando za pomnožitev porodov z znakom pod geslom »Materinstvo«

Pogled na Bratislavo

Kakor poročajo iz Londona, se pripravljajo v območju Slovaške važni mednarodni dogovori. Slika prikazuje slovaško prestolnico

Arhiv gramofonskih plošč

Ovekovene osebnosti, o katerih govori zgodovina

Arhiv gramofonskih plošč, ki je priključen kongresni knjižnici v Washingtonu, je danes najbogatejši na svetu. Zbirka narašča vsak dan in skoraj ni glasu znamenitejših sodobnikov, ki bi v tem arhivu ne bil ovekovečen.

Ena najsenzacionalnejših plošč vsebuje govor kralja Edvarda VII., s katerim se je odpovedal prestolu. K tej plošči spada diagram, ki so ga napravili s pomočjo občutljivega oscilografa. Krivulja na tem diagramu kaže celo najmanjšo spremembo v glasu odstopajočega kralja in dokazuje, kako silno razburjen je bil vladar, sedanjji vojvoda Windsorski, v tistem trenutku.

V tem arhivu pa gramofonskih plošč ne hranijo samo, temveč jih tudi strogo

znanstveno izkoriščajo. Eden največjih upehov, ki so jih dosegli v washingtonskem arhivu je ta, da so po starih fonografskih valjih, na katerih so početniki gramofonije fiksirali n. pr. glasove Gladstonea, Barnuma, Stanleja itd., navzlic njihovim tehničnim nedostatom izdelali gramofonske plošče, ki podajajo te davno mrtve glasove popolnoma naravno. Gre za poseben postopek, ki ga je izumil Edisonov prijatelj, ing. Robert Vincent in ki so ga sedaj v Washingtonu prvič preizkusili s popolnim uspehom. S tem postopkom je mogoče seveda izboljšati tudi glasove starih, obrabljenih gramofonskih plošč, tako da se dajo tudi glasovi kakšnih znamenitih pevcev ohraniti v popolni vernosti in čistoti.

Dramatičen beg

»United Press« poroča iz Varšave, kako je pobegnil brat bivšega prezidenta CSR Vojta Beneš iz češko-moravskega protektorata na poljsko ozemlje.

Beneševga brata so na begu spremljali trije češki generali. Dva tedna pred pobegom se je Vojta Beneš dogovoril s češkimi cariniki, da bodo spustili čez mejo pet oseb. Tri dni pred prestopom meje so cariniki Beneš in četvorici drugih pomagali v tovorni vagon. To se je zgodilo na neki podeželski postaji blizu poljske meje. Begunci so vzeli s seboj živila za več dni. Vagon je bil plombiran in priključen tovornemu vlaku, namenjenemu na Poljsko.

Ko je vlak brez težav prispel na poljsko ozemlje, so ga na majhni poljski postaji odprli poljski cariniki, ki so slišali iz varšavskega glasu. Trojica generalov, ki so spremljali Vojto Beneša, je ostala v Krakovu, Vojta Beneš z ženo pa je odpoval naprej v Varšavo.

Črtalo ovira

pravilno diagnozo

Na nekem zborovanju angleških zdravnikov so se razni zborovalci pritoževali, da je diagnoza ženskih pacientov v mnogih primerih zavoljo pobarvanih ustnic in nohtov zelo otežena. Med tem ko je zdravnik nekoč po pogledu na ustnice in nohte lahko takoj spoznal, da-li je bolnica slabokrvna, slabo prehranjena itd., je dandanes te znake pod plastjo barve nemogoče poznati. Zdravnik je zato prisiljen izvršiti krvno preiskavo, da si ustvari sodbo o stanju pacientke.

Borba za koncesije

Tiencin, kjer so Japonci blokirali evropske koncesije in njegovo okolico

Zapoznel oglas

Poštni urad švedskega mesteca Gagnbroja ima že nekoliko tednov mnogo nepotrebnega dela. Vsak dan dobiva cele koše pisem in dopisnic z naročili za neko veletrgovino z vinom in žganjem. Vsa ta naročila mora pošiljati nazaj, kajti trdka ne obstoji že od l. 1904.

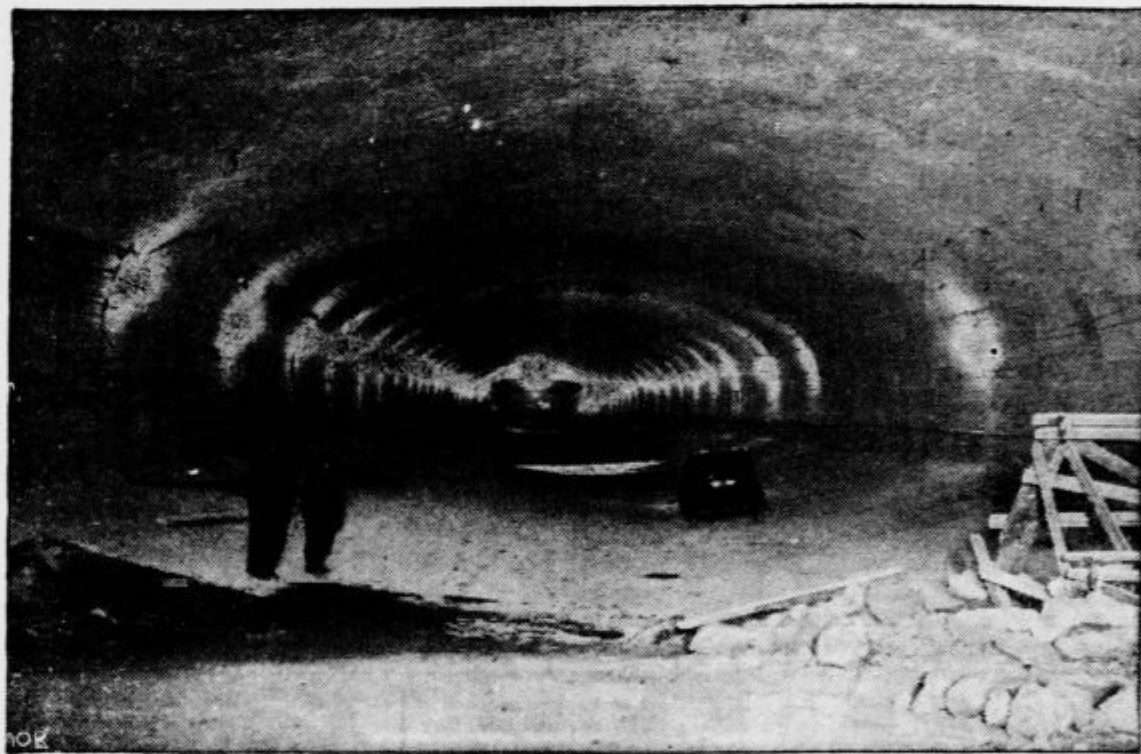
Skrivnost te poplave naročil je rešil sedaj neki poštni uradnik, ki je našel v nekem tedniku notico z napisom: »Tako dobro so se imeli pijače željni Švedi l. 1899«. Pod tem naslovom je ponatisnjen oglas, ki ga je dala pred 40 leti objaviti tedanja trdka v Gagnbroju. Cene, ki so navedene v tem oglasu, so v primeri z današnjimi tako nizke, da so mnogi bralci v svojem presenečenju spregledali naslov in se ravnali samo po oglasu.

Ruski zunanji minister

komisar Molotov, s katerim je imel angleški odposlanec William Strang te dni v Moskvi važne razgovore

Za primer vojne...

Pod parkom Saint Cloud pri Parizu so izvrtali podzemski predor za novo avtostrado. Predor bo v primeru vojne rabil tudi za zaklonišče pred plinskimi in bombnimi napadi

Miš je kradla bankovce

Kako so odkrili majhno tatitico

Višji uradnik nekega odelka osrednje postaje v Oskai na Japonskem je že nekoliko tednov opazoval, da izginjajo iz blagajne njegovega oddelka bankovci. Policija, ki jo je na skrivaj opozoril, ni mogla izslediti tate in je stala sploh pred uganko, saj je bila blagajna le podnevi v pisarni, v katero ni mogel v odstopnosti omenjenega uradnika nihče. Denar je moral izginjati torej vedno le v navzočnosti prepadlega uradnika.

Napravili so več eksperimentov, da bi ujeli zmikavca, n. pr. tako, da so pustili čez noč denar v odprti blagajni na pisalni mizi. Nikoli ni tedaj zmanjkalo ničesar,

toda naslednji večer je pri kontroli spet manjkalo nekoliko bankovcev. Čudno je bilo to, da kovanci nikoli niso izginili, vedno samo papirnat denar, pri čemer pa tat ni razlikoval med bankovci višje ali nižje vrednosti.

Nekega dne pa je uradnik, ki je začel misliti na duhove, zaslišal ob blagajni tiho škrlbljanje. Pogledal je tja in je videl majhno miš, ki je pravkar bežala z bankovcem med zobmi v neko luknjico ob steni. Tako se je razodela skrivnost. Miš je odnašala bankovce, da je z njimi gradila gnezdo za svoje mladiče. Ves »ukradeni« denar so lahko rešili, čeprav je bil seveda precej poškodovan.

Zveza čeških novinarjev

Češki novinarji v območju češko-moravskega protektorata so se organizirali v skupnem društvu, ki šteje 700 članov. Za predsednika organizacije je bil izvoljen urednik »Narodne politike« František Ba. uer.

Sežiganje mrličev v Nemčiji

Nemška vlada je službeno dovolila, da se smejo mrlič v bodoče pokopavati ali pa sežigati, kakor to želijo pokojnikovim svojci.

Suša v Zedinjenih državah

V Zedinjenih državah vlada katastrofalna suša, kakršne ne pomnijo že iz leta 1903. V južnem delu države New York je suša povzročila škodo, ki jo cenijo na 8 milijonov dolarjev.

Drzna razbojnica

Zaradi ljubezni — ali iz drugih vzrokov?

V Parizu zbuja velikansko pozornost nenavaden kriminalni primer, in sicer tako zavoljo njegove skrivnostne »junakinje«, kakor zavoljo grozovitosti, s katero je izvršila svoj zločin. Pred porotniki seinskega departementa se zagovarja 40letna Odette Sourisseaujeva. Obtožili so jo poskušenege umora.

V pariškem predmestju Soisyju je vdrla v neko mlekarino in se vrgla kakor furija na lastnico go Imbertovo. Obraz ji je strašno zdelal. To je storila zato, da bi se polastila njene blagajne. »Iz ljubezni sem postala zločinka, kajti pridobiti sem si hotela denar za draga zdravila, ki jih je potreboval moj bolni prijatelj Pierre Raine«, je povedala Odette pred sodniki. Ta izgovor pa je videti malo verjeten. Pomanjkanje denarja je ni moglo zavesti v zločin.

Nje prijatelj Pierre je prvič edinec zelo bogatih staršev, od katerih dobiva vsak mesec visoke podpore, drugi pa je v Sourisseaujeva, kakor je pokazala preiskava, v zadnjih desetih letih razpolagala vedno z zadostnimi vsotami. Skoraj vsak dan je zapravila 50 do 100 frankov. V ostalem pa je ta ženska precej nenavaden pojav. Svojo mu ljubimcu, zavoljo katerega je baje po-

stala zločinka, ni povedala nikoli resnice o svoji osebi in svojem prejšnjem življenju. Sed let je živela z njim v divjem zakonu, toda Pierre jo je poznal samo kot Odette Raybaudovo, torej pod napačnim imenom.

Nekega večera se je seznanil z njo na bulvaru in jo povabil na večerjo, potem se ni več ločila od nje. V Montmorencyju sta si najela stanovanje, njegovi starši so se zaman upirali. Mladi mož ji je bil popolnoma usuznjen. Preiskava je dognala, da ga je Odette plenila brez očitka vesti, od staršev je zahtevala čedalje večje vsote, tako da so ga morali tri dvakrat o policijsko pomočjo spoditi iz svojega stanovanja. Odette je bila pripravljena zločin že dolgo časa. Tri dni pred napadom je prišla v mlekarino in se je Imbertovi predstavila kot detektivka neke pariške veleblagovnice. Prosila jo je, da bi smela uporabiti prodajalno kot »opazovalnico« in se ji je prisilnila na ta način, da ji je darovala mično beležnico. Tretji dan se je zgodil zločin. Pred poroto je obtožena trdila, da Imbertove ni hotela umoriti, temveč da si je hotela od — izposoditi samo nekaj denarja. Mislil na umor ji je prišla nenadno, ko je pomislila na svojega bolnega prijatelja. Obsojili so jo na več let ječe.

A NEKDOTA

Neki znani pariški trgovec z umetninami, ki ga je vezalo prijateljstvo z vsemi odličnimi slikarji tedanje dobe, je umrl. Med njegovimi prijatelji je bil tudi Edouard Manet, ki pa se je bil z njim k nesreči kratko pred njegovo smrtjo sprl. Sedaj je bil Manet v neprijetnem položaju. Na ta ali na oni način je hotel izraziti svoje sožalje zaradi smrti bivšega prijatelja, ni pa hotel storiti tega na način, ki bi ga lahko smatrali za teatralnega ali hinavskega. Na zadnje je ta težki problem rešil tako, da je poslal na krsto velik sopek z dolgimi traki in z napisom: »Z odličnim spoštovanjem. Edouard Manet.«

VSADANENA

»Veš kaj — sklenil sem opustiti trgovski poklic.«
»To si že večkrat sklenil, a sklepa še nikdar nisi izvedel.«
»Res je — ampak zdaj sem storil ta sklep na podlagi zahteve državnega tožilca...«

(Ric et Raoc)

Kulturni pregled

Francosko-jugoslovanski glasbeni stiki

Pariz, sredi junija V francosko-jugoslovanski kulturni odnosih so vedno zavzemali vidno mesto tudi glasbeni stiki. Francija je dajala zadnjih deset let glavno pobudo za nove smeri v glasbi in v Franciji živi dosti uglednih slovanskih glasbenikov, kakor Stravinski, Prokofjev, Grečanič, Cerepnin in tako dalje. Tudi je slovanska glasba ozko povezana z francosko. Tudi jugoslovanska glasba se v zadnjem času v veliki meri opira nanjo in med Slovenci je ravno prof. Škerjanc najprej sprevrnil važnost francoske glasbe za naše glasbeno udejstvovanje. V namenu zblizanja obeh kulturnih krogov je v preteklih letih predstavil naši javnosti s predavanji in koncerti v radiu stanje sodobne francoske glasbe. Obratno je na povabilo francoskega poštne ministrstva, ki upravlja državne radijske postaje, priredil več koncertov jugoslovanske glasbe v Franciji. Zlasti bi bilo želeli da bi se končno uresničili načrti izmenjave franco-kih in jugoslovanskih dirigentov, ki so bili že lani napovedani, a jih doslej ni bilo moglo izvesti. Ljubljanska filharmonija ima v svojem kumu Rhené-Batonu eno najvidnejših imen francoskega glasbenega življenja, ki bi ga ljubljansko občinstvo gotovo navdušeno sprejelo.

Štirje Škerjančevi koncerti

V nadaljevanju nastopov prof. Škerjanca je priredil Radio Paris začetkom junija koncert jugoslovanske klavirske glasbe, na katerem so izvajala dela starega hrvaškega klasika Pintariča, poleg sodobnih avtorjev Slavenskega, Kunca, Janka Ravnika in Škerjanca. Temu koncertu v Parizu, ki je veljal kot dopolnilo januarskega koncerta, sta sledila dva nastopa sredi meseca v Lyonu in v Marseillesu, ki sta prvič seznanila poslušalce teh dveh mest s sodobno jugoslovansko klavirsko glasbo. Programi teh treh nastopov so bili izbrani z vidika, da je treba nuditi poslušalcem, ki jim je naša glasba popolnoma tuja, samo dela, ki se vsaj v nekaterih potezih stikajo s sodobno svetovno glasbo. Zato ni bilo mogoče sprejeti v program del, ki temeljijo zgolj na folkloru, ker bi tako dela zbudila le zanimanje specialistov, pa ne dala splošno muzikalnega zadovoljenja radijskim poslušalcem. Pri tem ni smela trpeti kakovost dela, vsled česar je bila zbirala vezana na nekaj odličnih imen, ki imajo po večini sloves tudi v tujini.

Jugoslovanska klavirska literatura je razmeroma zelo mlada ter nima še skupnih značilnih potez. Tem večja je pestrost in kontrastnost med deli posameznih avtorjev in zato so bili programi za te tri koncerte sestavljeni v glavnem z vidika zanimivosti in prikazanja osebnih karakteristik najbolj vidnih zastopnikov naše glasbene kulture. Na sporedu za Lyon PTT

in Marseilles-Provence so bili poleg zgoraj omenjenih zastopani še Konjović, Milojević in Papandopulo. Najobsežnejše delo sporeda je bila Jugoslovanska suita Slavenskega, takoj za njo pa škrjančeva Tema z variacijami, ki je tokrat prvič izvajana. Ostale skladbe sporeda so bile krajše značilne slike, ki se deloma naslanjajo na narodno motiviko (Konjović Pastoral, Papandopulo Contredanse), ali pa so zgrajene popolnoma samostojno v smislu sodobnih karakternih skladb. Nekakšno sintezo teh programov predstavlja spored, ki ga je izvajalec določil za prvi koncert jugoslovanske klavirske glasbe v severnoitalijanskem radiu (Torino, Milano, Genova, Firenze, Roma II, Trst, Bolzano) za 20. junija. V izmeni kulturnih stikov s sodobno Italijo pomeni ta koncert lepo postavko naše glasbe. V juliju bo prof. Škerjanc izvajal program jugoslovanske glasbe v Pragi pod pokroviteljstvom češkega Rozhlasa, v Kodanju pa s pomočjo Danskog-jugoslovanskega društva, čegar agilni tajnik je danski dirigent Svend Felumb, ki je že mnogo doprinesel k poznanju naše glasbe na Danskem. Program za te postaje bo sestavljen iz glavnih del naše klavirske literature.

Prva slovenska pariška glasbena disertacija

V nedeljo 11. t. m. je prof. Škerjanc promoviral na Schola cantorum, pariški glasbeni visoki šoli, z disertacijo o Jurju Mihevcu, prvem slovenskem in sploh jugoslovanskem glasbeniku, ki je deloval v Franciji. Po glasbenih študijah v Pragi in Dunaju je zaključil lauréat svoje študije na kompozicijski šoli Vincenta d'Indyja v Parizu. Kakor je znano, je skladatelj Jurij Mihevec, rodom ljubljancin, deloval preko 40 let v Parizu pod imenom Georges Micheuc, kjer je tudi umrl v drugi polovici preteklega stoletja. Komponiral je okrog 600 del salonskega genrea, ki je bil takrat zelo v modi. Njegov pomen je na polju klavirske glasbe, komponiral pa je tudi nekaj kantat in mnogo spevoiger. Doma je ostalo njegovo ime skoraj nepoznano do osvobodjenja, potem so se začeli zanimati zanj naši glasbeniki, vendar je teza avtorja »Emila Adamič« prvo izbrano biografsko in bibliografsko delo o našem skladatelju, ki ga je prvega zanesla pot v Francijo, ker doma ni imel možnosti udejstvovanja. Gradivo za tezo je zbral v dunajskih knjižnicah, potem v pariških Bibliothèque Nationale in du Conservatoire, ki hrani ogromno tiskanih del našega skladatelja. Tudi arhiv Ljubljanske filharmonije ima nekaj njegovih rokopisov. Prof. Škerjanc je promoviral za doktorja glasbe v glavni panogi kompozicije in estetike kot edini Slovenec te stroke. Komisija je z odobravanjem sprejela delo, ki izpolnjuje vrzel v francoski in naši glasbeni estetiki. O. A.

»Neopravičena ura« v naši drami

V vrsti veseliger, ki smo jih videli proti kraju sezone, nam je bila Bekeffijeva »Neopravičena ura« v prevodu S. Samca in v režiji prof. Šesta v prijetno iznenađenje.

V malo popačeni, a vendar še skoraj verjetni obliki, nam avtor prikazuje zgodbo o lahkomišelnem, razvajanjem, veselo temperamentnem meščanskem dekletu, študentki, ki se iz strahu pred dvojko namerno boli, da pokvari zdravnika, slovečega profesorja s klinike, se v trenutku zaljubi vanj in ga priklene nase. Preden napravi osmo in maturo, postane velika gospa, a otroško neugnanja kri ne prenese brezdelja v aristokratskem vzdušju, potegne jo nazaj v skrivnostni svet, ki ga strahotno goba in kreda pred tablo, razrednica v katedru in črnilnik v klopi — na tihem se vpiše v gimnazijo. Oddod se rodi cela kopa težkih, razburljivih zapletov, slabe preprave in dvojke, ljubosumje in greh, krivica in resnična ljubezen se bjejo za zmago. Bekeffi se v tem vrvežu manj zanima za globlje, psihološke in socialne osnove ljudi, dovolj mu je smešno razgibana zgodba sama, dovolj mu je happyend. Zdravnik, nič manj kot profesor klinike, in njegova osmošolka se nazadnje vnovič najdeti — in človek najbrž lahko upa, da za zmerom.

Zapiski

BEOGRAJSKA OPERA V NEMCIJI

V Frankfurt ob Meni je prispela 13. t. m. 135članska odprava Narodnega gledališča v Beogradu, sestojeca iz solistov, opernega zbora in baleta. Ob prihodu je goste sprejel generalni intendant Meissner s člani frankfurtske opere, ki so se svojčas udeležili gostovanja po Balkanu. Gostje iz jugoslovanske prestolnice bodo v frankfurtski operi dva večera peli Gotovčevu opero »Ero z onega sveta«, tretji večer pa predvajali znani Lhotkov balet »Vrag na vasi«.

K OPERNEMU SPOREDU

Opera je zaključila vrsto novitet v letošnji sezoni s plesnim večerom, ki je svojo prvo predstavo imel v sredo, 14. t. m. zvečer. Pred razprodanim gledališčem so se vrstile plesne točke posameznikov in celih skupin na glasbo slovenskih sodobnih skladateljev z izjemo J. Ipavčevega »Možička«, pri nas že čisto plesane pantomime. Glasbo je vodil zanesljiv G. Zebre, koreografiki osnutki in njih navedbanje pa je delo inž. Golovina, ki je poleg celotnega baletnega zbora, solistke Moharjeve, gostje gde. Lidije Wisiakove in prima-balerine ge. Bravničarjeve tudi sam sodeloval kot plesalec. Glasba, ki je obsegala nekaj pri nas še neizvajanih skladb (Ostrea, Zebreta, Škerjanca, Bravničarja), je vzbudila živo zanimanje. Z veliko poštvovalnostjo pripravljeni plesi so želi mnogo odobravanja in pohvale. Podrobno oceno pričemo po reprizi.

V četrtek, 15. junija zvečer je gost iz Zagreba, G. Vičar omogočil abonmaju »četrteke« predstavo Wolf-Ferrarijevih »Štirih grobljanov«. Poznalo se je sodelujočim kakor tudi orkestru, da tega dela že nekaj časa niso igrali in peli. Gost se v svoji preskromni vlogi ni mogel izdatneje izkazati. Nadomestil je obolelega G. Banovca s slično postavbo in lirčnim tenorjem prav zadovoljivo. P. š.

Drugi dramski nastop gojencev državnega konservatorija v Ljubljani. Nastop gojencev iz šole prof. Osipa Šesta za deklaracijo in dramatične igre je v tork zvečer zbral v dramskem gledališču množico prijateljev igralske umetnosti, ki s pozornostjo sledijo napredku igralskega naraščanja. O uspehih, ki jih je v preteklem letu dosegla šola prof. Šesta, smo obširno poročali že pred mesecem dni. Ko se je vršila podobna produkcija z deloma širšim, deloma ožjim sporedom — v Hubadovi dvorani Glasbene Matice. Temu, kar smo takrat zapisali, bi po tem drugem nastopu skoraj ne bilo kaj dodati, čeprav smo nastopajoče videli tokrat v bolj dognani, izpolnjeni obliki in je smotno urejeno pozornost pripomoglo tudi do bolj skrbne, smiselne igre. Najmočnejši vtis napravljata na gledalca nač S. Raztresen in J. Tiran, ki dajeta slutiti v sebi redek, dragocen talent. Morda smemo upati, da ju bomo v prihodnji sezoni videli med stalnimi sodelavci naše drame. L. M.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 17.: Neopravičena ura. Red četrtak. Sklep dramske sezone. Nedelja, 18.: Zaprti. (Potopljene svet. Go. stovanje v Tržiču).

Zadnja dramska predstava bo v soboto za Red četrtak.

»Neopravičena ura« je naslov Bekeffijeve veseligre v šestih slikah, ki rišejo skrivnostni osmošolki Lili Jägrove iz zadrege, v katere zabrede zaradi njih. Zabavni prizori z njenega doma in iz šole, izvirajo smeh in dobro voljo. Vsi, ki že le prižveti vester večer, naj ne zamude te prikupne predstave. Zasedba je običajna.

O P E R A

Sobota, 17.: Plesni večer opernega baleta. Gostovanje Lidije Wisiakove. Red A.

Nedelja, 18.: Vse za šalo. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Abonenti reda A bodo imeli drevi »Plesni večer opernega baleta in Lidije Wisiakove«. Libreti in koreografije, ki jih je sestavil baletni mojster Golovin na originalne slovenske kompozicije, so našli pri občinstvu živahen odziv. Devet točk, ki obsegajo solo-plese in različne skupinske plesne, so vsaka zase zaključena celota. Glasbeno vodstvo večera ima dirigent Zebre.

Gorinškovo in Jirankovo opereto »Vse za šalo« bodo vprizorili v nedeljo po globoko znižanih cenah od 24 din navzdol. Muzikalno mikavna in v dejanju prikupna in zelo zabavna opereta nudi občinstvu mnogo razvedrila. Sodelujejo: Današ, Ri. bičeva, Sancin, Barbičeva, Poličeva, Peček, Drenovec, Bratina, Rakarjeva, Pianek, Simonič, Jelinkar in J. Rus.

Sokol

Sokol Ljubljana—Šiška priredi danes ob 20. svoj javni večerni nastop. Društvo vabi vsa ljubljanska sokolska društva in cel. njeno občinstvo, da se prireditve v čim večjem številu udeleži. V primeru slabega vremena je nastop preložen na 24. t. m. (—)

Uprava Sokola Ljubljana—Šiška vabi članstvo in naraščaj, da se v polnem številu udeleži pogreba sestre kumice Pavle Perko. Zbirališče ob pol 17. pred Sokolskim domom. Članstvo in civilu z znakom, naraščaj v krojih s praporom. Uprava.

SPORT

Sportniki, vsi na olimpijski dan!

Danes in jutri bo naša mladina manifestirala za olimpijsko idejo

Ko je l. 1894. baron Pierre de Coubertin obnovil klasične igre iz grške Olimpije, ni sam ni mogel slutiti, s kakšno silo bodo moderne olimpijske igre pritegnile mladino vsega sveta. Treba je bilo res mnogo let trdega dela, preden je olimpijska ideja pognala krepke korenine med vsemi civiliziranimi narodi sveta, toda danes je že tako, da pomenijo olimpijske igre največji simbol, vrhunec in cilj vsakega sporta.

Mislmo na olimpijske igre v Helsinkih! V dobrem letu bo tamkaj spet zaplapolala olimpijska zastava in spet se bo sestala mladina vsega sveta, da v viteški borbi pomeri svoje sile. To pot se bo sestala gori na visokem severu, daleč od starodavnega Olimpa. Ker je moderni Olimp povsod, kjer sta mladost in sport.

Jutri bo pri nas olimpijski dan... Ta dan veljaj misli na te igre... Naj ta dan vsa naša mladina manifestira za olimpijsko misel. Naj bo ta dan ena izmed redkih prilik za propagando olimpijske misli še bolj na široko. Ne pozabimo, da bodo za olimpijskimi igrami v Helsinkih prišle še druge, vsaka štiri leta nove, na katerih vseh mora biti naš sport častno zastopan.

Sportniki! Zavedajte se s ponosom, da ste lahko udeleženci največje mirovne manifestacije na svetu. Pokažite danes in jutri to zavest vsej široki javnosti, da bo videla in vedela, da ste odločeni vztrajati na poti, ki so jo začrtali vaši davni predniki od Olimpije do Helsinkov...

Sportniki, vsi na olimpijski dan!

Spored proslave v Ljubljani

Spored današnjih in jutrišnjih prireditev v proslavo olimpijskega dneva v Ljubljani je krajevni olimpijski odbor razdelil takole:

V soboto 17. t. m.

Prodaja olimpijskih značk po mestu, ob 18.40 predavanje predsednika krajevnega olimpijskega odbora dr. Iva Pirca o olimpijskem dnevu v radiu.

V nedeljo 18. t. m.

Dopolodne prodaja olimpijskih značk po mestu. Ob 10. na teniških prostorih Ilirije velik teniški turnir.

Ob 10. na stadionu nastop mednarodnih tekmovalcev ZFO.

Ob 10. start za kolesarsko dirko na Ig — Lavrico in nazaj v Ljubljano, s ciljem ob 11., oboje pred Narodnim domom.

Ob 10.30 na sportnem prostoru LSK na Ljubljani tekme kajakov, enojk in dvojek za prvenstvo Kajak kluba-Ljubljana in nastop eno- in dvosedelnih čolnov LSK.

Ob 11.30 pred Narodnim domom krst jadranskega letala in kroženje vseh letal ljubljanskega letališča nad mestom.

Ob 14.30 na stadionu atletskega prireditve v izvedbi Ljubljanskega atletskega podsaveza in SK Planine z ženskimi in moškimi disciplinami.

Ob 15.30 v Podutiku hitrostne motociklistične dirke na znani krožni progi v izvedbi Moto-Hermesa.

V ponedeljek 19. t. m.

Ob 20. v kopališču Ilirije plavalne tekme ilirijanskih plavalcev in sabljaški turnir članov SK Ilirije.

Krajevni olimpijski odbor vabi vse prijatelje naše mladine, da se v čim večjem številu udeleže vseh omenjenih prireditev, obenem pa podpro olimpijski fond z nakupom olimpijskih značk, ki se bodo prodajale po din 3.

Pester spored v Celju

V Celju bodo olimpijsko proslavo izvedli takole:

Drevi ob 20. se bo pričel stafetni tek po mestu.

Jutri ob 8. teniški turnir v mestnem parku;

ob 8.30 pričetek table-teniškega turnirja v telovadnici okoliške šole;

ob 9. olimpijski peterboj na Glaziji za pokal tv. A. Mislje;

ob 15. kolesarska dirka na progi Celje — Gomilsko—Celje, start in cilj pred Glazijo;

ob 16. na Glaziji nogometni turnir klubov Celje, Jugoslavija, Olimp, Atletik.

Drevi in jutri prodaja olimpijskih značk.

Nedeljska borba

na motorjih

Le še en dan nas loči od težko pričakovanih motornih tekem na podutški krožni progi. Ne samo dirkači, temveč tudi ob-

Atletika

čevlji

Din. 135.

NAJNOVEJŠE ELEGANTNE SANDALETE IZ BELEGA, MODREGA, RDEČEGA ANTILOPA, IN IZ DRAP ŠEVROA Z NOTRANJIM PODPLATOM V DRUGI OKUSNI BARVI.

Nedeljski oficelni nogometni spored je v zvezi z olimpijskimi prireditvami precej okrnjen in bosta na sporedu samo dve tekmi, in sicer povratna prvenstvena tekma med Diskom in Grafiko v Domžalah (katero omenjamo še na drugem mestu) in pa pokalna tekma med Kranjem in Marsom v Kranju.

V Parizu naših ni več v konkurenci

Po osmih dneh teniškega tekmovanja za mednarodno prvenstvo Francije sta slednjic popolnoma izpadla zadnja dva naša udeležena, in sicer po porazu v dublu, ki sta ga v četrtfinalnem srečanju doživela proti Poljakoma Bawarovskemu in Tloczynskemu v petih setih 6:4, 4:6, 4:6, 7:5, 6:3. V semifinale singlov so se plasirali trije Američani in Madžar Szigety.

Slovakov ne bo v Zagreb

Kakor beležijo zagrebški listi, je ZNP prejel obvestilo slovaške nogometne zveze, da ta žal ne more sprejeti ponudbe za odigranje reprezentančne tekme med Hrvatstom in Slovaško. Tako je ZNP v zadnjem hipu ostal brez pravega nasprotnika za jutrišnji nedeljo.

V ostalem pa ima težave tudi zaradi zasedbe druge nedelje, ko je hotel z reprezentanco tekmo z Dunajem se prav svečano proslaviti svoj jubilej. JNS je tudi to tekmo prepevala in Zagrebčani se seveda ne morejo dovolj načuditi, iz kakšnih razlogov se je odločil za ta sklep. Kakor da onega izrednega občnega zbora ni bilo!

Odlični uspehi celjskega kolesarja. V tekmovanju za državno kolesarsko prvenstvo, ki je bilo v nedeljo 11. t. m. na 60 km dolgi progi Stenjevec—Brežice—Stenjevec ob udeležbi 28 dirkačev, je dosegel znani celjski dirkač, 18letni Jože Planinšek, član Kluba slovenskih kolesarjev v Celju, v ostri konkurenci kljub defektu častno drugo mesto. Dva tedna prej si je priboril Planinšek v tekmovanju za mariborsko podsavezno prvenstvo prvo mesto in tudi na kolesarski dirki na podutški progi je v ostri ljubljanski konkurenci dosegel prvenstvo. Klubske prijatelje so priredili v tork v gostilni »Pri angelu« v Celju Jožetu Planinšku na čast družabni večer. Planinšku, ki bo gotovo še čisto uspešno zastopal celjske barve in si priboril še vrsto novih zmag, iskreno čestitamo k izredno lepim uspehom!

»Atletika«, glasilo JAS, št. 3 je izšla. Vsebinsko: Handicap in stafetni tek kot sredstvo za napredek tekačev. — Sport na srednji šoli. — Uspeh Slovencev v Trstu. — XII. olimpijske igre. — Atletika po vsem svetu itd. Vmes je še mnogo drobnih zanimivosti iz atletskega sporta. Posamezne številke so po 2 din, revija se naroča v Zagrebu, Svačićev trg 8.

Šaljiva nogometna tekma v Slovenjem Gradcu. Na željo protituberkulozne lige bo jutri v nedeljo na igrišču SK Misljinje v Slovenjem Gradcu zanimiva šaljiva nogometna tekma med dvema garniturama debelih in suhih. Igralci jamčijo za izreden užitek na tej tekmi, zato pridite jutri na igrišče vsi, ki čutite za naše najbednejše bolnike. Saj je čisti dobiček te prireditve namenjen za protituberkulozno borbo. Prav je, da so se naši stari nogometaši enkrat žrtvovali za dobro stvar, obenem pa tudi mladim pokazali, da je navdušenje za to igro še zmerom v njih. Za izvedbo te tekme ima največ zasluga agilni predsednik SK Misljinja.

inž. dr. Vl.

Hráskemu

oti priliki njegove 80-letnice kakor tudi ob njegovi smrti, tolačenost osebno in v tamkajšnjih časopisih Izražam najširši javnosti Vašega naroda svojo najgloblje željo. Odnos mojega dragega očeta do Vaše krasne zemlje, kjer si je ustvaril svojo družinsko in zakonsko srečo, je bil do zad-

nega trenutka prežet z najkrajnjimi spomini in ljubeznijo do Vas vseh.

Frenštát p. R., Morava, 1939.

Zora Bumbalová roj. Hráská z rodbino

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Vsem visokim vojaškim osebnostim je bilo znano, da se Franc Ferdinand sicer z vsem loti vsake stvari, ki ga zanima, da pa nima ne posebne pridnosti ne velike vztrajnosti. Zato se vojaške oblasti izprva niso bogve kaj menile za ustanovitve prestolonaslednikove vojaške pisarne. Ko so pa čez štirinajst dni vsi oddelki generalnega štaba in vojnega ministrstva ter skoraj vsi vojaški atašeji dobili odločne opomine z natančno označbo spisov, ki so jih bili dostavili cesarjevi vojaški pisarni, prestolonaslednikovi pa ne, sta v vseh pisarnah, tudi v pisarnah velikih gospodov vojnega ministrstva in generalnega štaba, zavladala strah in prepadenost. Se nekaj tednov, in vsi ti gospodje niso imeli večje skrbi mimo prestolonaslednikove vojaške pisarne. Kajti ta vojaška pisarna je terjala »v štirindvajsetih urah« odločitve, ki jih je vsak resorni načelnik načeloma prepuščal prihodnjemu letu. V Konopištu res da niso preverjali in obravnavali vseh spisov, kakor v cesarjevi, mnogo počasneje, a dlakopce natančno vojaški pisarni. Prestolonaslednikova vojaška pisarna si je izbirala samo tiste spise, ki so se ji zdeli važni. Brosch je bil našel v Konopištu eno samo pomožno moč, nekega podčastnika. Čez tri mesece je imel v vojaški pisarni že štirinajst častnikov, ki so delali ponoči in podnevi. V cesarjevi vojaški pisarni je delalo šestnajst častnikov. Ker je prestolonaslednikova vojaška pisarna s svojimi odločitvami prehitela odločitve cesarjeve vojaške pisarne, so zašla vsa vo-

jaška službena mesta, ki so imela dolžnost neposrednega poročanja najvišjima vojaškima pisarnama, v nepopisno zadrego in zmedo. Povsod so govorili: »Zdaj nimamo v monarhiji samo dveh državni polovic, dveh vojsk in treh parlamentov — avstrijskega, ogrskega in skupne delegacije — ampak tudi dva cesarja.« Franc Ferdinand je pa rekel: »To blagoslovljeno leto 1906. naj si vsak Avstrijec dobro zapomni; odsihmal bo Avstrija spet resnična veselila.«

To leto, v katerem je nadvojvoda Oton, nedavno še zdrav, prekipevajoč krepak mož, klavarno umrl, med tem ko je Franc Ferdinand, v svojih otroških letih komaj zmožen za življenje in vse do zrelih moških let suščen zaznamovanec smrti — zdrav in močan, širokopleč in nasilen, začel izpodrivati sivolasega, zgrbančenega cesarja — to z dogodki bogato leto je prineslo marsikatero odločitev, ki je nestrpni prestolonaslednik že mnogo let koprnal po nji, in marsikatero izpremembo, ki se mu še nedavno tega ne bi bila zdela mogoča.

Pred velikim uspehi, ki jih je Franc Ferdinand desegal v tem letu, je nastopil neuspeh; mučno presenečenje ga je zadelo v dno duše in ni samo prikrajšalo sreče, ki je bilo zdaj podobna, da se mu začenja nasmihati, ampak jo je celo potegnilo v negotovost in nezanesljivost. Franc Ferdinand je bil od mučnega doživljanja, na katerega mislimo, osupel in potr, vendar pa manj iznenaden kakor drugi ljudje. Kajti on, večni nezaupljivec, ni spuščal sreče, ki se mu je zdela mahoma kar prenajlonjena, skozi široko odprta vrata v srce in dom, ampak se je bal, da ga ne bi val sreče ranil s svojimi naletom. Ko ga je rana res zadel, je imel bolešno zadoščenje, da se upravičenost njegovega nezaupanja potrjuje.

Rano mu je prizadejal Maks Vladimir baron Beck, tisti, ki mu je zaupal kakor nikomur drugemu ne, dobri pravnik, ki mu je bil v boju za Zofijo

priskočil na pomoč, edini, ki je odobral vse samotarjeve načrte za prihodnost, vdan prijatelj, ki je potrjeval Zofijo v upanju, da bo papež razveljavil prisego z dne 28. junija leta 1900. in da bo njen prvorojeni sin kdaj cesar. Pobožni svetovnjak, ki je bila Zofija na dnu njegovih srepih oči odkrila v Boga zatopljeno vernost srednjeveškega meniha, od božje previdnosti izbranega Francu Ferdinandu v pomoč, je pripravil prestolonasledniku najmučnejše presenečenje. Franc Ferdinand je bil kot cesarjev zastopnik prisostvoval v Madridu svatbi kralja Alfonza XIII., ko je nastopil nepričakovani dogodek. Lep majniški dan je bil, Franc Ferdinand je bil dobre volje, čeprav je nekaj korakov od njegove bomba udarila v svatbeni izprevid. Bomba je ubila zalo mlado ženo in nekaj lakejev. Franc Ferdinand se je sicer ustrašil, ko je tresnil pok in je nastala panika, a takoj nato je bil že v prešerni volji človeka, ki je ušel smrtni nevarnosti in se svestneje kakor prej veselil življenja. Po svatbeni slavnosti se je vrnil v malo palačo, ki so mu jo bili odkazali za stanovanje. Janacek mu je podal brzojavko, pravkar je bila prišla. Franc Ferdinand jo je odprl in najprej pogledal na pošiljalčvo ime: Maks Vladimir pl. Beck. Bila je dolga, draga in po tem takem važna brzojavka, zakaj vrli Beck ni bil, kakor je Franc Ferdinand vedel, samo miren in pameten, ampak tudi varčen mož, kar je njegov takisto varčni pokrovitelj pogosto z razumevanjem opazal.

Franc Ferdinand je bral, roke so se mu jele trepetati. Izdajstvo! Zmečkal je brzojavko, kakor je imel v trenutkih jeze navado mečkati rutice, nato pa spet zavrnil papir in še enkrat prebral besedilo. Bilo je razločno, ni ga mogel nápak razumeti. Beck je brzojavljaj, da ga je cesar pozval, naj sestavi nov kabinet, in da te naloge ne prevzame, ne da bi si zagotovil prestolonaslednikovo soglasje. Novi kabinet bo imel nalogo, izvesti volilno reformo in dokončati nagodbena pogajanja z Ogrsko. Beck

upa, tako je brzojavljaj, da se mu bo posrečilo rešiti to težko nalogo, ki jo pa sprejme samo tedaj, ako visoki dobrotnik dovoli.

Franc Ferdinand je telefoniral na avstrijsko poslaništvo in vprašal po najnovejših novicah z Dunaja. Slučajno se je bil neki poslaniški svetnik, ki je bil zadnje dni po službenih opravkih na Dunaju, pred nekaj urami vrnil v Madrid ta je povedal, da so imeli na Dunaju pravkar izpremembo kabineta — novi ministrski predsednik da je baron Beck. Da, sekijski načelnik Maks Vladimir pl. Beck, iz poljedelskega ministrstva. Sicer je pa vsa reč kaj smešna istorija. — Smešna? Franc Ferdinand je povabil poslaniškega svetnika, naj ga takoj obišče in mu pove to »smešno istorijo«. Čez četr ure je stal poslaniški svetnik pred prestolonaslednikom in mu je povedal, da je pred tremi dnevi avstrijski ministrski predsednik Konrad princ Hohenlohe zaradi nove ogrske carinske tarife, ki so Madžari hoteli, da se uvede namesto skupne carinske tarife, podal ostavko. Ker je več politiko odbilo mandat za sestavo kabineta, so cesarju nazadnje omenili Becka. Cesar je naročil knezu Hohenlohe, naj se sekijski načelnik baron Beck »takoj predstavi«. Hohenlohe je sekijskega načelnika Becka, ki ga je poziv k cesarju silno prestrašil, neutegoma poklical k sebi. Najprej je Beck dejal, da si mora izprositi časa za premislek. Ko je Hohenlohe rekel, da o tem ne more biti govora, ker cesar čaka, je Beck kupravičeno oporekel, da v svoji višnji obleki pač ne more k cesarju. Hohenlohe, ki mu je bilo dobro znano, da se sme celo telesni zdravnik samo v fraku prijaviti k cesarju na jutrnji obisk, je telefoniral cesarjevemu pribočniku. Minuto po tem je dal cesar sporočiti: »Beck naj pride, kakršen je.« Beck se je torej odpeljal k cesarju v svoji višnji obleki in sprejel nalogo, da sestavi kabinet. Čez štiri in dvajset ur je cesarju že predložil spisek novih članov kabineta. Novi ministri bodo še ta teden imenovani.

Kapitalisti!

»AVALA«, vodeče podjetje za promet nepremičnin v Beogradu, Pašičeva 5-I. vam omogoča s svojim solidnim poslovanjem in veliko izbiro okazijskih prodaj **HIS, PALAC, VIL in STAVBIŠČ**, da plasirate svojo gotovino v zdrave in solidne objekte z odličnimi obrestmi. — Vse informacije in strokovni nasveti brez obveze za nakup.

NAJBOLJŠE ZAVAROVANJE SVOJE GOTOVINE DOSEŽETE Z NAKUPOM NEPREMIČNIN V BEOGRADU.

»AVALA«

Pašičeva 5/I. tel. 23-8-30 (vhod iz male ulice)

Kampa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

V gostilni Putrich danes in jutri domača zabava. Senčnat vrt, Vljudo vabljeno. 14922-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Kolorista začetnika

Ki bi pozneje prevzel vodilno mesto, išče tiskarno (Roleaudruckerei) in barvna bombniški tkanin v Sloveniji. V posvet predloži mladi kemiki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Barve«. 14889-1

Iščemo uradnico

s srednješolsko izobrazbo, lahko tudi začetnico, z znanjem srbobrnščine, dobro strojeopko, vestno. Ponudbe z označbo izobrazbe, morebitnih dosežanj, zaposlitev, plačilnih zahtevkov in s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Štalna, dobra služba«. 14897-1

Prvovrsten

denarni zavod išče praktičnika ali tudi mlajšega uradnika s trgovsko šolo in event. bančno prakso. Ponudbe s prepišani spričevali in priporočili je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Ambiciozne«. 14903-1

Fotografski

pomočnik laborant, prvovrsten strokovnjak za povečevanje in celokupno delo v laboratoriju, ki bi v več laboratorijih vodil nadzorstvo in dal instrukcije, dobi mesto. Plaža mesečno 2.500 din. Ponudbe na poštni predal 788 Lazarevič, Beograd. 14868-1

Natakarico

od 25 do 35 let staro, pridno in pošteno, sprejemno za ekološko Ljubljano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14911-1

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

70

»Da,« je rekel gospod Vrtačnik, ki je bil v tujih jezikih dobro podkovani. Začel se je živahen razgovor in Arabec, Ali ben Kali, kakor mu je bilo ime, je povedal potnikom, da taborijo med razvalinami starega rimskega mesta Timgada. Ko se je pa Ali ben Kali obrnil in hotel kreniti dalje, je stopil na kitaro gospoda Jodelbergerja, da mu je kakor copata obitčala na nogi.

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Delavnice

subo in svetlo, oddam. — Šmartinska cesta 10. 14920-19

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Lepo posestvo

z živim in mrtvim inventarjem v Savinjski dolini, 20 minut od železniške postaje, vse v dobrem stanju, radi starosti napredaj proti gotovini. Več se poizve pri Franc Kapus, trgovina in gostilna, Sv. Pavel pri Preboldu. 14950-20

Stavbno parcelo

pri železniški postaji Brezovica pri Ljubljani, takoj podzem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14883-20

Nova hiša

dvoetazna, enonadstropna, z negotovim gospodarskim poslojem, garažo in še enim stanovanjem na periferiji, tramvajska postaja, prodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14815-20

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Tovorni avto

Ford 3 tone, v brezhibnem stanju, z novo pnevmatiko napredaj za 32.000 din — samo za gotovino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14900-10

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Kdo bi posodil

din 5.000 proti 10% obrestim, samostojni obrtniki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Plemenito srce«. 14895-16

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Industrijsko

podjetje s saugas električnim pogonom napredaj ali v najem v Banja Luki, vraska banovina. Naslov v vseh posl. Jutra. 14527-17

Pozor dame!

Poletno voljeno blago v vseh modnih barvah za kostume in komplekte, najnovejši tkanine v svili in bombažu, ki se ne mečka, samo najboljši izbrani vzorci, za časa velesojma

POSEBNO ZNIŽANE CENE

nudi trvdka

F. I. GORIČAR, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si zalogo v krasnih novih prostorih, kjer imate svetlobo za izbirati kot na prostem!

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Stanovanje 2 sob

s pritliklami, išče mirna družina za avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sre«. 14890-21a

2-sobno stanovanje

s pritliklami, išče družino odraslih oseb za 1. avgust. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Avgust 1939«. 14198-21a

Stanovanje

dveh sob, s kopalnico, po možnosti tudi s kabinetom, čisto, v novi hiši, v centru ali blizu mesta, iščem za 1. avgust ali 1. novembra. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mire«. 14731-21a

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Opremljeno sobico

s posebnim vzhodom, takoj podzem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14926-23

Opremljeno sobico

z vso opremo, oddam 1. julija stalnemu, boljsemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14779-23

Sostanovalca

boljšega, sprejemam takoj v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14870-23

Opremljeno sobo

lepo, solčno, oddam pri sodnji 1. julija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14918-23

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom, oddam. Šmartinska c. 10. 14919-23

Opremljene sobe

za zaposlene dekleta po din 150 mesečno v sredini mesta na razpolago. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14852-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Sobo

s posebnim vzhodom in s souporabo kopalnice, iščem za 1. julij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Uradnik 66«. 14907-23a

Dopisi

Vsaka beseda 2 din; davek 5 din; za dajanje naslova 5 din; najmanj 17 din

Rembrandt!

V ponedeljek ravno tam. — Lisc. 14932-24

Atelje

Po Dalmaciji nobenega glasu. Kako s podčinitimi? Prirčne pozdrave! 14892-24

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Nega lepote

zanimivo brušerico dobite brezplačno, ako javite naslov z dopisnico Superba Zagreb, Ilica 64. 11843-35

Pri priznani nizkih cenah si nabavite

najboljše moške obleke, perlio in vsa praktična oblačila pri

Preskerju

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 14

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je naš iskreno ljubljeno oče, oziroma stari oče, tast, brat in stric, gospod

Anton Kiffmann

draguljar in urar

v četrtek, dne 15. junija 1939, ob 23.45 uri po dolgem mučnem trpljenju za vedno zapustil.

Pogreb draga nam pokojnika bo v soboto, dne 17. junija 1939 ob 16. uri izpred kapele mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 19. junija 1939 ob 7. uri v stolni in mestni župnijski cerkvi.

Maribor, Korneuburg, Rio de Janeiro, 16. junija 1939.

VALTER, OTMAR, KARL, ELFRIDA, otroci; HEDVIKA por. LAA, hčerka; KARL LAA, zet; KARL, vnuk — ter vsi ostali sorodniki.

Vdani v voljo Vsemogočnega javljamo žalostno vest, da je naša nad vse ljubljena, nenadomestljiva soproga, zlata mamica, stara mamica, tašča, sestra, svakinja, teta in sestrična, gospa

IVANA FLERIN

roj. OREL

SOPROGA POSESTNIKA IN ŠIVILJA

danes, 16. junija 1939, v 67. letu starosti po dolgi mučni bolezni zatisnila svoje trudne oči, pokrepčana z Njim, v katerega je tako zaupala.

Na njeni zadnji poti jo spremlimo v nedeljo, dne 18. junija 1939, ob 4. uri popoldne na prijazno Goričico, kjer se bo utrujeno telo odpočilo.

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi in drugod. Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Domžale, Sevnica, Zagreb in Maribor.

IVAN, soprog; FRANJO, IVANKA, TONČKA, JANKO, TONČE, VINKO, ROZI, otroci; PAVLA, roj. PIVEC, snaha; PAVLICA, vnukinja; FRANC, brat — in ostalo sorodstvo.

Preselila se je za vedno k Vsemogočnemu naša srčnoljubljena, najboljša soproga, mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Perko

roj. Jordan

soproga mizarskega mojstra

dne 15. t. m. po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Na zadnji poti jo bomo spremlili v soboto, dne 17. junija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta št. 97, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 16. junija 1939.

Globoko žalujoči:

MATIJA — soprog;

MATKO, JANEZ, SILVA, MARIJA — otroci

ter vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana